

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
KALKINMA
HAMLESİ

2025YILI ÇALIŞMA PROGRAMI

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ/SUNUŞ.....	3
1. GİRİŞ	4
2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR.....	7
2.1. BÖLGE SANAYİNİN DIŞA AÇILMASI VE KÜRESEL REKABET EDEBİLİRLİĞİN GÜÇLENDİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	7
2.2. BÖLGE TURİZMİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE BÖLGENİN MARKALAŞTIRILMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	27
2.3. TARIMSAL ÜRETİMİN VE VERİMLİLİĞİN ARTIRILMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	48
3. KURUMSAL GELİŞİM.....	61
4. YEREL KALKINMA FIRSATI.....	65
4.1. DEVAM EDEN PROJELER VE FAALİYETLER İLE DİĞER BİLEŞENLER.....	65
5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	66
1. EKLER.....	69
EK-A GÜDÜMLÜ PROJE BİLGİ FORMU.....	69
EK-B YURTDIŞI FUARLAR VE ÇALIŞMA ZİYARETLERİ TABLOSU.....	70
EK-C DÜZENLENECEK ETKİNLİKLER TABLOSU	71
EK-D Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar Tablosu.....	75
EK-E Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları Tablosu	77

YÖNETİCİ ÖZETİ/SUNUŞ

2010 yılında Malatya, Elâzığ, Bingöl ve Tunceli'den oluşan TRB1 Bölgesinde faaliyetlerine başlayan Fırat Kalkınma Ajansı; bölge illerinde kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini geliştirerek ve yerel potansiyelleri harekete geçirerek bölgesel kalkınma yolunda önemli adımlar atmaktadır.

Fırat Kalkınma Ajansı 2025 Yılı Çalışma Programında, ajansın geçmiş 15 yıllık süreçteki kazanım ve deneyimleri ışığında, öncelik verilecek odak alanlar dâhilinde faaliyetler belirlenmiş olup bu kapsamda zaman ve maliyet planlaması yapılarak bütçe oluşturulmuştur.

2025 Yılı Çalışma Programının temelini, üst ölçekli planlar çerçevesinde belirlenen;

- Bölge Sanayinin Dışa Açılması ve Küresel Rekabet Edebilirliğin Güçlendirilmesi Sonuç Odaklı Programı
- Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programı
- Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı

oluşturmaktadır.

Fırat Kalkınma Ajansı TRB1 Bölgesi'nin ulusal ve ülkeler arası arenada rekabetçiliğini artırarak daha fazla bilgi, hizmet ve ürün üreten, daha fazla istihdam yaratan, daha yaşanılabilir bir bölge olması için faaliyetlerine devam edecektir.

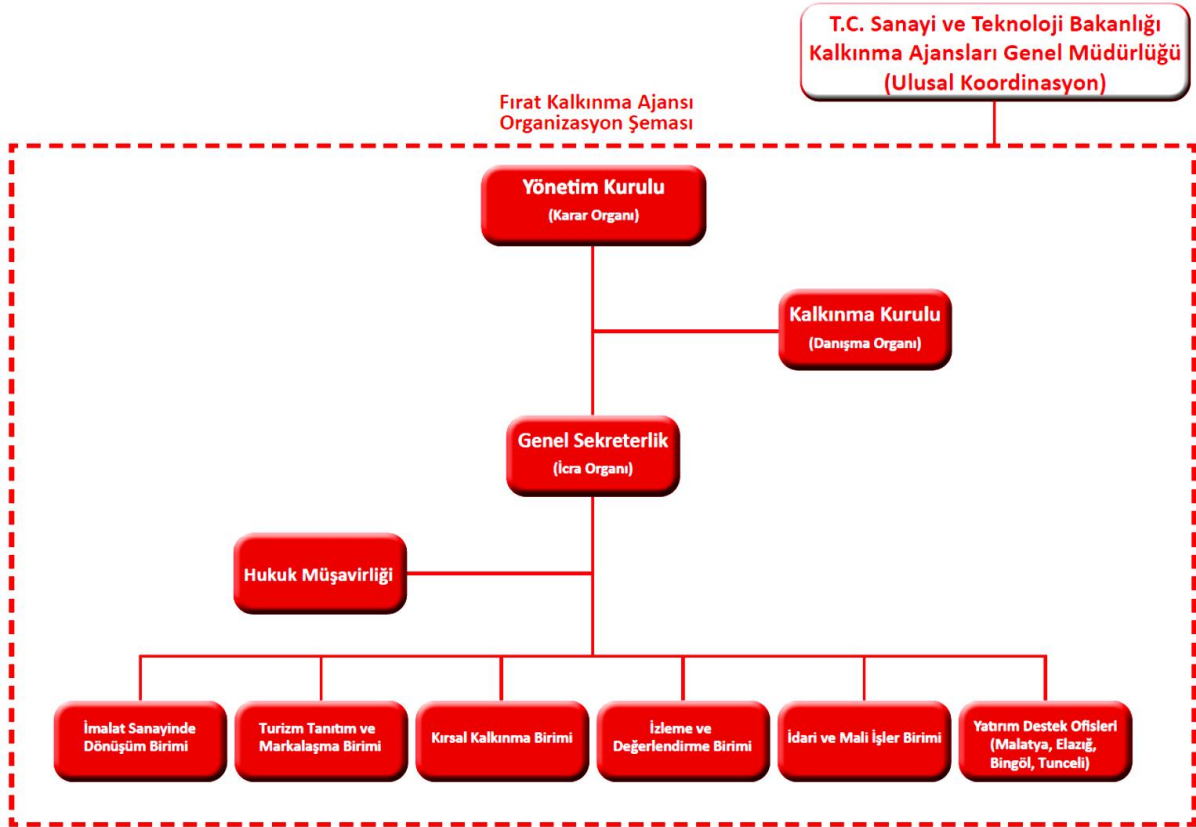
Sonuç Odaklı Programların yanında, 12. Kalkınma Planı, 2024-2028 Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi ile 2024-2028 TRB1 Bölge Planı, 2025 Yılı Kalkınma Ajansları “Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı” teması, ajansın bölgesindeki kalkınma eksenlerini güçlendirmesi ve yeni çalışma programlarının kurgulanması yolunda temel yol haritasıdır.

1. GİRİŞ

25 Temmuz 2009 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Fırat Kalkınma Ajansı, 4 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi doğrultusunda bölgesel planlama ve koordinasyon, destek programları, yatırım destek ve tanıtım faaliyetlerini sürdürmektedir. Ajans, Malatya, Elâzığ, Bingöl ve Tunceli illerini kapsayan ve “TRB1” olarak sınıflandırılan bölgede hizmet vermektedir. Ajans merkezi Malatya’dadır ve TRB1 Bölgesinin her ilinde Yatırım Destek Ofisleri bulunmaktadır.

Kalkınma ajanslarında genel sekreter, hukuk müşaviri olarak görevlendirilecek uzman personel, uzman personel, destek personeli ve sürekli işçi statüsünde yardımcı hizmetli personelleri olmak üzere beş grupta personel istihdam edilmektedir. Fırat Kalkınma Ajansında 2024 yılı Aralık ayı itibariyle 1 genel sekreter, 24 uzman personel, 6 destek personeli ve 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) kapsamında kadroya geçişi sağlanan 17 sürekli işçi olmak üzere toplamda 48 personel görev yapmaktadır. Ajans genel sekreterliği görevini Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının 02.12.2024 tarihli ve E-52971973-903.02-6297321 sayılı Bakan Oluru gereği Mehmet Şirin BUDANCAMANAK vekaleten yürütmektedir.

2024 – 2028 TRB1 Bölge Planı vizyonu; “Nitelikli ve girişimci insan gücüyle, doğal kaynaklarını koruyarak üreten, dirençli ve yaşam kalitesi yüksek TRB1” olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, Fırat Kalkınma Ajansı 2025 Yılı Çalışma Programı’nı hazırlamıştır. 2025 Yılı Çalışma Programı, Fırat Kalkınma Ajansı’nın planlama dönemi içerisindeki faaliyetlerini ve bu faaliyetlere yönelik tahmini mali kaynakları içermektedir. 2025 yılı çalışma programı hazırlık sürecinde ajansın tüm insan kaynağı ve bilgi birikimi sentezlenerek sonuç odaklı programlara yansıtılmaya çalışılmıştır. Bölge planında belirlenen stratejik öncelik ve hedeflere katkı sağlayacak şekilde 3 adet sonuç odaklı program belirlenmiştir. 2025 Yılı Çalışma Programı da bu doğrultuda, temel olarak ajansın Sonuç Odaklı Programları ekseninde ve bölge illerinin doğrudan veya dolaylı olarak etkilendiği Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremlerinin bölgesel kalkınma üzerindeki negatif etkilerinin azaltılması, kısa ve orta vadeli toparlanma stratejileri doğrultusunda oluşturulmuştur. Sonuç Odaklı Programlar, belirli bir sektör, tema veya mekânda kalkınma sonuçları elde etmek amacıyla alt program, tedbir, proje ve faaliyetleri içeren, nitelikli analize dayanan, ilgili kurumlarla iş birliği halinde hazırlanan, ölçülebilir sonuç ve çıktı hedefleri olan ve çerçevesi Sonuç Odaklı Yönetim Planları ile belirlenmiş orta vadeli programlardır.

Çalışma Programı ile 2024 – 2028 TRB1 Bölge Planı’nda yer alan öncelik ve tedbirleri hayata geçirmek için ajans faaliyetleri ve destekleri, çarpan etkisi yaratacak alanlara kanalize edilecek, bölge için farklı kaynak ve enstrümanların önü açılacak, Bölge ekonomisinin afet öncesine dönüşü ve onun da ötesine geçişi için yoğunlaştırılması sağlanacaktır. 2024 ve 2025 yılları teması olan “Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı” konusuna odaklanılacaktır. Ajansın insan kaynağı ve koordinasyon gücü ise yerel dinamiklerin harekete geçirilmesi, bölgedeki kurum ve kuruluşların kurumsal kapasitelerinin artırılması ve iş birliklerinin kuvvetlendirilmesi, ulusal ve uluslararası kaynakların bölgede etkin bir şekilde kullanılması, deprem sonrası toparlanmanın hızlandırılması ve uygulamaya dönük araştırmalar için kullanılacaktır.

Kalkınma Ajanslarının 4 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde belirtilen görevlerini daha etkin bir şekilde yerine getirebilmeleri için, geçmiş uygulama tecrübeleri de dikkate alınarak, yeni bir vizyonla gerek işlevsel gerekse kurumsal dönüşüm süreci başlatılmıştır. Kalkınma Ajansları yeni dönemde daha proaktif roller üstlenerek bölgelerinin kalkınmasında lider kurumlar olacaktır. Ajanslar; merkezi ve yerel paydaşlarla birlikte bölgeleri için kalkınma gündemini oluşturacak, öncelikli hedefleri belirleyecek, ortak program ve faaliyetlerle kalkınma sürecini hızlandıracaktır. Bu çerçevede kalkınma ajansları ilk adım olarak üst ölçekli

plan ve programlarla uyumlu olarak bölge dinamiklerine direk nüfuz edecek Sonuç Odaklı Programlar oluşturmuşlardır.

2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

2.1. BÖLGE SANAYİNİN DIŞA AÇILMASI VE KÜRESEL REKABET EDEBİLİRLİĞİN GÜÇLENDİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

a. Amaç

İmalat sanayiinde ve bilişim sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin kurumsal yapısının güçlendirilmesi, dijitalleşme ve yenilikçilik kapasitelerinin geliştirilerek küresel rekabet edebilirliğinin artırılması ile bölgenin dış ticaretinin geliştirilmesi sonuç odaklı programın genel amacı olarak belirlenmiştir.

Programın özel amaçları;

1. Bölgedeki işletmelerin kurumsal yönetim yetkinliği ile tasarım, Ar-Ge, ürün geliştirme yeteneklerinin artırılması,
2. İşletmelerin ihracat yeteneklerinin geliştirilmesi ve bölgede ihracat yapan firma sayısının artırılması,
3. İmalat sanayiinde üretim kabiliyetlerini artıracak altyapı hizmetlerinin güçlendirilmesi,
4. Küresel rekabete uyum sağlayabilecek insan kaynaklarının geliştirilmesi

olarak belirlenmiştir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Rekabetçiliği ve verimliliği artırıcı politikalar temelinde ithalata daha az bağımlı bir üretim yapısıyla daha fazla mal ve hizmet satılmasını sağlayacak ihracat odaklı bir dönüşümün gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. 2024-2028 Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'ne göre ülkelerin ekonomik kalkınmasında başat rol oynayan imalat sanayi sektörünün hacmi, ülkeler arası rekabetçi üstünlük sağlamada belirleyici konumundadır. Büyüme, verimlilik artışı ve istihdama önemli katkılar yapan imalat sanayiinin Türkiye'deki mevcut yapısının dönüşümü, ekonomik büyüme ve kalkınma sürecinin devam ettirilmesi için bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer taraftan sonuç odaklı program çalışmalarının bölge illerinin doğrudan veya dolaylı olarak etkilendiği Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremlerinin ardından bölge sanayisinin afet öncesine dönüşü ve onun da ötesine geçişi için yoğunlaştırılması ve deprem sonrası toparlanmanın hızlandırılması gerekmektedir.

2024-2028 Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'nde girişimcilikte finansman imkânlarının kolaylaştırılması ve çeşitlendirilmesi, toplumda girişimcilik kültürünün erken yaşlarda oluşturulması ve girişimcilik becerilerinin geliştirilmesi, erken aşama girişimlerin desteklenmesi, girişimcilik desteklerinin tamamlayıcılığı ve bilinirliğinin artırılması yeni

dönemde de odaklanılan konular olacaktır. Ayrıca girişimcilik kültürünün geliştirilmesi ve gençlere yetenek kazandırılmasına yönelik faaliyetler de yaygınlaştırılacaktır. Ulusal Teknoloji Girişimciliği Stratejisi Eylem Planı altında Girişim Sermayesi Uygulamalarının Teşvik Edilmesi stratejisi doğrultusunda nitelikli yatırımcı tanımına uyan, daha fazla bireysel yatırımcının girişim sermayesi fonlarına katılımı teşvik edilecek, bu konuda yönlendirme ve bilgilendirme çalışması yapılacaktır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından kalkınma ajansları ile istişare edilerek belirlenen 2024 ve 2025 yılları teması olan “Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı” konusunda, 2022-2023 yıllarında yürütülen “Genç İstihdamı” teması kapsamında yürütülen faaliyetlerle edinilen tecrübeler ile yürütülecek kümülatif çalışmalar sayesinde istihdama kazandırılacak nitelikli istihdamda genç ve kadınlara ağırlık verilmesinin yanı sıra bölgenin girişimcilik ekosisteminin tesisinde kadın girişimciliğinin de önceliklendirildiği çalışmaların yapılması ve koordine edilmesi amaçlanmaktadır.

Bölge ihracatında ise Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri ve Doğu Anadolu İhracatçı Birliği'nin 2023 yılı kayıtlarına göre bölgede sayısı 325 olan aktif ihracatçı firma sayısının 400'e yükseltilmesi hedeflenmektedir. TRB1 Bölgesi ihracatı, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre, 2023 yılında ülke ihracatının % 0,34'ünü oluşturmakta olup 2024 – 2028 TRB1 Bölge Planı hedefleri doğrultusunda bu oranın % 0,48'e yükseltilmesi öngörülmüştür. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri ışığında yapılan değerlendirmede 2018 yılında % 0,25'e, 2019 yılında ise % 0,27'ye yükselen oran pandeminin etkilerine rağmen düşüş olmadan 2020 yılında da % 0,27 oranı ile sabit kalmış, 2021 yılında %0,32'ye ve 2022 yılında ise % 0,37 yükselmiş olarak kayıtlara geçmiştir. Ticaret Bakanlığının faaliyet illerine göre ihracat istatistikleri incelendiğinde 2023 yılı bölge ihracatı 1,26 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir, bu durum bölge ihracatın yaklaşık %40'ının merkez ili ve üretim ili farklı olan firmalardan dolayı TÜİK ve TİM istatistiklerine yansımaması sorununu doğurmaktadır.

İhracata dayalı bölgesel kalkınma yaklaşımının bir gereği olarak, bölge ekonomisinin sadece ham veya az işlenmiş ihraç mallarını değil, katma değeri yüksek malları da ihraç edebilir konuma yükseltilmesi gerekmektedir. Ajansımızın yürüttüğü değer zinciri analizleri kapsamında hazırlanan sektör bazlı yükseltme planları, ihraç edilecek ürünlerde katma değer artırılması açısından önem arz etmektedir.

Yapılan saha çalışmaları, kurumsallaşmanın eksikliğinin firmaların kırılabilirliğini arttırdığını ortaya koymuştur. Dolayısı ile, firmaların kurumsal yapısının güçlendirilmesi ile ulusal ve global rekabet edilebilirlik doğrudan ilişkilendirilebilir.

2024-2028 TRB1 Bölge Planı'nda, öncelikli olarak belirlenen imalat sanayii sektörleri NACE kodlarıyla birlikte sırasıyla 10-Gıda ürünlerinin imalatı, 13-Tekstil ürünlerinin imalatı, 14-Giyim eşyalarının imalatı, 23-Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı, 24-Ana metal sanayii, 28-Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı ve 31-Mobilya imalatı olarak belirlenmiştir. Malatya ve Elâzığ'ın orta-yüksek ve yüksek teknolojlili ürünleri üretme potansiyelinin olduğu ve bu konuda ajansın katalizör olabileceği değerlendirilmektedir. Türkiye ile paralel olarak bölgedeki firmaların çok büyük bir yüzdesini aile şirketleri oluşturmaktadır. Aile şirketlerinin kurumsallaştırılması, altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve istihdam artırıcı sektörlerin desteklenmesi, özellikle imalat sanayiinde katma değer artırılabilmesi için ilgili paydaşların hemfikir olduğu müdahale alanlarıdır. Bu kapsamda ajans olarak son iki yılda yürütülen teknik destek programları ve uygulamalı ihracat danışmanlığı programları ile özel sektörün kurumsallaşması, kapasitelerinin geliştirilmesi ve ihracat kapasitelerinin artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Bölgede baskın olan gıda ve tarıma dayalı sanayi ile tekstil sektörlerine ilave olarak Malatya ve Elâzığ illerinde makine-teçhizat üretimi, metal işleme sanayi ve yapı malzemeleri imalatı sektörleri gelişme eğilimi göstermektedir. Katma değeri artırmaya yönelik bu sektörlerin çeşitlenmesi ve gelişmesi bölge ekonomisi için son derece elzem görülmektedir.

Bölgede faaliyet gösteren mevcut işletmelerin ihracat kapasitelerinin artırılması kadar, yeni yatırımların bölgeye çekilmesi de bölge ihracatının artırılabilmesi için önemlidir. Yatırımların yapılacağı yer sorunu hemen her sektörde ve her ilde mevcut olup, gerek bölgede yerleşik, gerekse de bölge dışından yatırım yapmayı düşünen işletmelerin karşısına çıkan temel problemlerden biridir. Organize sanayi bölgelerinde tahsis edilebilecek parsellerin yetersiz oluşu, küçük sanayi sitelerinin pek çok açıdan işletmelere uygun yer çözümü sunamayışı, işletmelerin bir arada bulunmasının sağlayacağı avantajlardan yeterince faydalanılamaması gibi problemlerin aşılması yatırımları, verimliliği ve kârlılığını artıracaktır. Öte yandan bölgedeki sanayi işletmelerinin genelinde düşük katma değer sorunu bulunmaktadır. Genellikle düşük teknoloji grubunda yer alan ürünler üretilmekte olup ürünler çoğu zaman ileri işlem aşamalarına geçilemeden, ham mamul ya da yarı mamul halde satılmaktadır. Malatya'da kayısı ve Elâzığ'da mermer ihracatı bu durumun en açık örneğidir. Bölgedeki firmaların Ar-Ge / Ür-Ge faaliyetleri ve üniversite-sanayi iş birlikleri ile beslenerek katma değeri yüksek ürünler üreten firmalar haline evrilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TRB1 Bölgesinde ihracatın geliştirilmesinin,

- Bölgedeki firmaların satışlarının ve karlılığın artırılması,

- Pazar farklılaşması ile iç pazardaki talep dalgalanmalarından kaynaklanan risklerin azaltılması,
- Ölçek ekonomiyeye ulaşılması ve birim maliyetlerin düşürülmesi,
- Ürün yaşam döngüsünün yeni pazarlara girerek uzatılması,
- Verimliliğin ve kalitenin artırılması,
- Küresel pazar trendlerinin takip edilmesi,
- Firma prestijlerinin artırılması

noktalarında önemli katkılar sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Küresel talebin kalite beklentileriyle uyum, kalite belgeleri, dil sorunu ve ihracat finansmanına erişim ihracatın önündeki önemli engeller olarak sıralanabilir. Bölge sanayisinin yeşil dönüşümü; kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyümenin tesis edilmesinin yanı sıra, bölgenin Avrupa Birliği başta olmak üzere, üçüncü ülkelere ihracatında rekabetçiliğinin korunması ve güçlendirilmesi için elzemdir. İşletmelerin yeni dış pazarlara açılma ve tanıtım faaliyetlerini yoğunlaştırılması ile sınırlı kalan çabaları, ihracatın artırılması için yeterli olmayacaktır. Bununla birlikte, kurumsallaşmayı sağlayamamış ve yönetim - organizasyon yetkinliğine sahip olamayan firmaların, dış ticaretlerini artıramayacağı ve sürdürülebilir kılamayacağı birçok bilimsel makalede ortaya konulmuştur. Bu çerçevede bölgedeki firmaların stratejik yönetim yetkinliklerinin geliştirilmesi, pazarlama karmalarının optimize edilmesi ile dijital dönüşümleri, ihracat ve küresel rekabetçilik için kilit roldedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Sonuç Odaklı Programının hedeflenen sonuç ve çıktıları aşağıda verilmiştir;

Tablo 1: REG SOP 2025 Yılı Çıktı Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	İhracat Analizi Raporu Sayısı (Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Bölge Proje Havuzunun Oluşturulması Kapsamında Hazırlanan Ön Fizibilite, Fizibilite ve Proje Değerlendirme Rapor Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Firma Bazlı İhracat Stratejisi Raporları Sayısı	Adet	20	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Sanayide Yönetişim Ağı Odak Grup Toplantı ve Çalışma Ziyareti Sayısı	Adet	5	Toplantı Tutanakları

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
İş Birliği ve Koordinasyon	Uluslararası Platformlara/Ağlara Tanıtımı Yapılan ve Dış Ticaret İstihbarat Danışmanlığı Verilen Firma Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Sağlanan Dış Ticarete Uzmanlaşma Danışmanlık Hizmeti Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Dış Ticarete Uzmanlaşma Danışmanlık Hizmeti Alan Firma Sayısı	Adet	12	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Düzenlenen Yeşil ve Dijital (İkiz) Dönüşüm, Kurumsallaşma ve Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Eğitim ve Danışmanlık Programı Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Yeşil ve Dijital (İkiz) Dönüşüm, Kurumsallaşma ve Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Eğitim ve Danışmanlık Programlarına Katılan Firma Sayısı	Adet	20	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Düzenlenen E-İhracat Eğitimi ve Danışmanlık Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Düzenlenen E-İhracat Eğitimine Katılan ve Danışmanlık Hizmeti Alan Firma Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Düzenlenen veya Duyurusu Yapılan Pazar Fırsatları Zirvesi Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Pazar Fırsatları Seminerlerine Katılan Firma Sayısı	Adet	50	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Kaynak Verimliliği ile Alakalı Düzenlenen Etkinlik Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Kaynak Verimliliği İle İlgili Düzenlenen Etkinliklere Katılım Sağlayan Firma Sayısı	Adet	40	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Kadın ve Genç İstihdamının ve Girişimciliğinin Artırılması Kapsamında Verilen Mesleki ve Beceri Geliştirme Eğitimi Sayısı	Adet	8	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Kadın ve Genç İstihdamının ve Girişimciliğinin Artırılması Kapsamında Verilen Mesleki ve Beceri Geliştirme Eğitimlerine Katılan Kişi Sayısı	Kişi	80	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Teknik Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Geliştirilen Gündümlü Proje Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Önemli Kamu Yatırımları	Takibi Yapılan Proje/Faaliyet Sayısı	Adet	10	Ajans Faaliyet Raporu

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	Takibi Yapılan/Uygulanan Proje/Faaliyet Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	Takibi Yapılan Program Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu

Tablo 2: REG SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Bölgenin Ülke İhracatındaki Payı	Yüzde	0,37	0,48	TİM/Ticaret Bakanlığı
2	İhracata İlk Defa Başlatılan/İhracatı Artırılan Firma Sayısı	Adet	0	20	DAİB/GAİB
3	Planlı Sanayi Alanı	Hektar	4.121	6.000	Ajans Faaliyet Raporu
4	Kazandırılan Nitelikli İşgücü İstihdamı	Kişi	0	350 (En az %50'si Kadın)	Etki analiz Raporları
4	Kazandırılan Toplam İstihdam	Kişi	0	2000 (En az %50'si Kadın)	Etki analiz Raporları

d. Proje ve Faaliyetler

1. Araştırma, Analiz ve Programlama

2025 yılında sektörel olarak ihtiyaç duyulabilecek ve uzun dönemli projelere altlık olabilecek hedef pazar, tematik/sektörel bazlı analizler veya raporlar hazırlanacak ve anket çalışmaları/saha araştırmaları yapılacaktır. Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen Yerel Kalkınma Hamlesi ile bölgesel potansiyellerin keşfedilmesi ve değerlendirilmesi, yerel ekonomilerin canlandırılması, istihdamın artırılması ve her kesimden insanımızın yaşam kalitesinin yükseltilmesi hedefleri doğrultusunda topyekûn kalkınmış bir geleceğe ilerlemeye vesile olabilecek yatırım konularına ilişkin ön fizibilite raporları hazırlanacaktır.

Bu kapsamda hazırlanabilecek rapor ve analiz çalışmaları aşağıda yer almaktadır;

1.1. İhracat Analiz Raporu

Odak ülke pazarlarının ve ticari fırsatların belirlenmesi amacıyla 2025 yılında il bazlı ihracat analiz raporları hazırlanacaktır. Bu raporlar, bölgenin ihracat potansiyelini daha etkin bir şekilde değerlendirmek ve mevcut ticari fırsatlardan azami derecede yararlanmak için kritik bir rol oynayacaktır. İllerden yola çıkarak TRB1 Bölgesine özgü ihtiyaçların ve pazar dinamiklerinin analiz edilmesi, ihracat stratejilerinin daha hedef odaklı ve verimli olmasını sağlayacaktır. Ayrıca, bu raporun sonuçları doğrultusunda alınacak tedbirler ve uygulanacak faaliyetler ihracatçı firmaların uluslararası pazarlarda rekabet gücünü yükselterek bölgenin ihracat kapasitesinin artırılmasına ve bölge ekonomisinin sürdürülebilir büyümesine katkıda bulunulacaktır.

1.2. Bölge Proje Havuzunun Oluşturulması

2025 yılında Fizibilite Desteği Programına çıkılmaması planlanmaktadır. Bunun yanı sıra bölgesel gelişme için önem arz eden ve yerel, ulusal ve uluslararası fon kaynaklarından yararlanılabilmesi için güdülenebilecek projeler için anket, analiz, araştırma, fizibilite ve teknik projelendirme çalışmaları yürütülecektir. Bu kapsamda özellikle yatırımcıların hizmetine sunulabilecek yeni sanayi parsellerinin oluşturulması hususu ile Yerel Kalkınma Hamlesi programı kapsamında belirlenecek yatırım konuları önceliklendirilecektir.

1.3. Firma Bazlı İhracat Stratejisi Raporları

Bölgede faaliyet gösteren imalat sanayii firmalarından, henüz dış ticaret yapmayan ve ihracat yapsa da henüz bu süreçte sürdürülebilirliği sağlayamayan veya hedef pazarı dar olan firmalar için üretim süreçlerinde ihracata uygunluğun sağlanması, ihracat süreçlerinin yönetilmesi noktasında hedef pazarların belirlenmesi, pazar analizi, dijital ürün kataloglarının hazırlanması, kalite standartları ve sertifikasyon süreçlerinden yapılması gerekenler, rakip analizi, potansiyel alıcı müşterilerin belirlenmesi vb. konularda yol haritası niteliği taşıyacak firma bazlı ihracat stratejisi raporları hazırlanacaktır. 2025 yılında imalat sanayiinde faaliyet gösteren 20 yeni firma için ihracat strateji raporu hazırlanacaktır.

İş Birliği ve Koordinasyon

2.1. Sanayi Yönetişim Ağı

Dış pazarlardaki sürdürülebilir rekabetçiliğin ön koşulu olan sanayi ve Ar-Ge alanındaki dönüşüm, süreç gerektiren ve iş birliğinin zorunlu olduğu bir alandır. Bölge Sanayinin Dışa Açılması ve Küresel Rekabet Edebilirliğin Güçlendirilmesi Sonuç Odaklı Programı genel

amaç ve önceliklerine katkı sağlayabilecek Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, bölge üniversiteleri, ticaret ve sanayi odaları, ihracatçı birlikleri, ticaret borsaları, sanayi ve teknoloji il müdürlükleri, Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), teknoloji geliştirme bölgeleri, Milli Eğitim İl Müdürlükleri, ilgili sivil toplum kuruluşları ve iş dünyasının temsilcilerinden oluşan yönetim ağı faaliyetlerine devam edilecektir. Sanayi ve Teknoloji İş Birliği Kurulunda (SANTEK) yer alan temsilciler ile birlikte kamu-üniversite-sanayi iş birliğini geliştirmek amacıyla düzenli aralıklarla SANTEK toplantılarına katılım sağlanmaya devam edilecektir.

2025 çalışma yılı içerisinde de dış ticaret ekosisteminde yer alan paydaşlar ile iş birliği geliştirme toplantıları ve ziyaretleri gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

2.2. İhracatçı Firmaların Ağ Geliştirme Faaliyetleri ve Dış Ticaret İstihbarat Danışmanlığı

Ajansımız tarafından ihracatçılarımız, ihracata adım atmak isteyen firmalarımız ve yeni tedarikçi bulmak isteyen firmalarımız için güncel ticari bilgilere ulaşılması sağlanarak yurt dışı potansiyel müşteri belirleme sürecinin kolaylaştırılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda bölgede faaliyet gösteren firmalara 6 haneli Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) bazında Trade Map (www.trademap.org) üzerinden küresel ticarete ilişkin temel bilgiler ve bazı hedef müşterilerin iletişim bilgileri, sektörel raporlar, kolay ihracat web sitesinden (www.kolayihracat.gov.tr) derlenen dış ticaret istihbarat raporu ve veri tabanlarından potansiyel alıcılara ait profil bilgileri sağlanmaktadır. Dış ticaret istihbarat danışmanlığı hizmetine 2025 yılında da devam edilecektir.

Bölgede üretilen ürün ve hizmetlerin hedef dış pazarlarda tanıtımının sağlanması amacıyla öncelikli olarak organize sanayi bölgelerinde yer alan firmaların ürün gamı ve teknik yeterliği hakkında bilgi sağlanması amacıyla Ticaret Bakanlığının akredite ettiği platformlara ve ağlara katılımlarına yönelik faaliyetler devam edecektir.

Bu kapsamda genel ya da sektöre özel öne çıkan e-ticaret pazar yerlerinde dijital görünürlüklerin artırılmasına ve web site/sosyal medya hesaplarının dış pazarlar tarafından erişiminin artırılmasına yönelik firmalara bilgilendirmeler yapılacaktır. Teknik destek programında firmaların ağ geliştirme faaliyetlerine yönelik ihtiyaç duyduğu danışmanlık ve eğitim faaliyetleri desteklenecektir. Ayrıca ajans tarafından desteklenen Elâzığ Bölgesel Dış Ticaret Hızlandırma Merkezi ile ihracatçı firmaların ağ geliştirme faaliyetlerine yönelik ortak

çalışmalar yürütülecek, dış ticaret istihbarat hizmetleri veren platformlar kullanılarak ihracatçı-hedef pazar firması eşleştirmelerine devam edilecektir.

2.3 Sanayi Alanlarının Belirlenmesi ve Kurumlar Arası Koordinasyon

2024-2028 Yılı Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS)'ne göre toplam yüzölçümü içinde sanayi alanlarına bakıldığında Almanya'nın yüzde 4,4'ü, İtalya'nın yüzde 2,1'i, Fransa'nın yüzde 1,4'ü, Polonya'nın yüzde 1,1'i, Türkiye'nin ise yüzde 0,36'sı sanayi alanlarından oluşmaktadır. Ayrıca TRB1 Bölgesi illerine bakıldığında illerin tamamında sanayi alanlarının ilin yüzölçümüne oranı %1'in altında olduğu görülmektedir. 2024-2028 TRB1 Bölge Planı'na uygun olarak planı sanayi alanlarının artırılması hedeflenmektedir.

Özellikle 6 Şubat depremlerinden sonra ortaya çıkan sanayi alanları ve tesislerinin çevreye duyarlı ve afetlere dayanıklı şekilde yeniden yapılanması hususuna 2024-2028 TRB1 Bölge Planı'nda da değinilmiştir. Bu nedenle sanayi siteleri, organize sanayi bölgeleri ve sanayi tesislerinin inşasında hem yer seçiminde hem de yapı planlamasında afetlere karşı dayanıklılık ön planda tutulacaktır. Bunun yanı sıra, güneş enerjisi gibi yenilenebilir enerji sistemlerinin entegrasyonu teşvik edilecek, enerji tasarrufu sağlayan ve çevreye duyarlı çözümler özendirilecektir. Planlı sanayi alanlarının belirlenmesi ve yatırımcıların hizmetine sunulması ile bölgenin rekabet gücünün artırılması ve küresel ekonomik entegrasyonunun güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

2. Kapasite Geliştirme

3.1. Dış Ticarete Uzmanlaşma Danışmanlık Hizmetleri

2021, 2022 ve 2024 yıllarında dış ticarete uzmanlaşma danışmanlık hizmetlerinden toplam 40 firma yararlanmıştır. Programdan yararlanan firmalardan yurt dışında şube açma, bayilik verme, yeni pazarlara girme ve birçok potansiyel alıcıyla iletişime geçme ve bir kısmıyla ihracat gerçekleştirme gibi somut çıktılar elde edilmiştir. Ayrıca eğitim ve danışmanlık faaliyetleri sayesinde firmaların bilgi ve farkındalık düzeylerinde artışlar olmuş, bazı firmalar üretim süreçlerini ve/veya ürünlerini ihracata uygun hale getirmek için bir başlangıç yapmışlardır.

Ajans tarafından yürütülen Teknik Destek Programlarında da her sene gelen ihracat danışmanlığı teknik destek talepleri göz önünde bulundurulduğunda hâsıl olan ihtiyaca istinaden toplu alımdan doğacak kamu yararı gözetilerek programın güncellenerek tekrar düzenlenmesine karar verilmiştir. 2025 yılında seçilen bölge firmaları arasından hiç ihracat yapmamış olanlara dış ticaret adaptasyonu sağlanması ve hâlihazırda ihracat yapan firmaların

ise pazar çeşitliğini ve derinliğini artırmalarına katkı sağlamak amacı ile dış ticarete uzmanlaşma danışmanlık hizmeti sağlanacaktır. Bu bağlamda 2025 yılı teması olan “Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı” kapsamında kadın girişimcilerin firmaları da seçim aşamasında önceliklendirilecektir.

3.2. Yeşil ve Dijital (İkiz) Dönüşüm, Kurumsallaşma ve Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Hizmetleri

İmalat sanayiinde faaliyet gösteren işletmelerin yönetim uygulamalarını iyileştirmeye, yeşil ve dijital dönüşüm süreçlerine uyum sağlamalarına, pratik sorunlarını çözmelerine ve organizasyon performanslarını artırmalarına yardımcı olacak eğitim, danışmanlık ve etkinliklerin uygulanması planlanmaktadır. Ayrıca, bu süreçte diğer organizasyonların deneyimlerinden faydalanmaları ve yeni iş fırsatları kollamaları da hedeflenmektedir. Sağlanacak rehberlikle dijitalleşme, firmaların üretim süreçlerinin optimize edilmesi ve çevresel etkilerin en aza indirilmesi için bir araç olarak kullanılacak; yeşil dönüşüm ise kaynak verimliliği, temiz enerji kullanımı ve atık yönetimi gibi alanlarda işletmelerin sürdürülebilirlik ve verimlilik açısından güçlenmesine katkıda bulunacaktır.

Ajansımızın 2019 Yılı Gündümlü Proje Desteği kapsamında yürütülen “Malatya 2.OSB İŞGEM Mesleki Eğitim Merkezi ile Büyüyor” projesi ile toplam 9.475 metrekare kapalı alana sahip merkez inşa edilmiştir. Merkezin yaklaşık 671 metrekare alana sahip bir atölyesi Malatya ilinde kurulacak ve Doğu Anadolu Bölgesindeki ilk olacak Model Fabrika için tahsis edilmiştir. İnşası tamamlanan ve 2025 yılında hizmete girmesi planlanan Model Fabrika’da firmalara teorik ve pratik eğitimler verilecektir. Model fabrikalarda verilen eğitimler, üretim süreçlerinin iyileştirilmesi ve verimliliğin artırılması üzerine odaklanmaktadır. Öğren-Dönüş Programları olarak adlandırılan bu eğitimler arasında yalın üretim, dijital dönüşüm, kalite yönetimi, enerji verimliliği, süreç iyileştirme, üretim planlama, iş sağlığı ve güvenliği gibi konular bulunmaktadır. Malatya’dan ve bölgeden katılım gösterecek firmalar için teorik bilgi yanı sıra, simülasyonlar ve pratik uygulamalarla desteklenen eğitimler sunulacak, işletmelerin rekabet gücünü artırmalarına katkı sağlanması hedeflenmektedir. Model fabrika iş birliğinde eğitim, danışmanlık ve bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilerek, bölge ölçeğinde işletmelerin daha etkin, sürdürülebilir ve yenilikçi üretim süreçlerine geçiş yapmaları amaçlanmaktadır

2018 yılına kadar sadece 1 adet Ar-Ge Merkezinin olduğu TRB1 illerinde gerek 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun güncellenmesi, gerekse yürütülen iş birliği çalışmalarıyla bölgedeki Ar-Ge Merkezi sayısı 6’ya

çıkmiştir. Bunlardan 4'ü Malatya (Baykan Denim Konfeksiyon A.Ş., Çalık Denim Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş., Ilsan Tekstil San. ve Tic. A.Ş., Maksan Malatya Makina Sanayii A.Ş., 2'si ise Elâzığ'da (Bader Motor Teknolojileri Sanayi ve Ticaret A.Ş., Eti Krom A.Ş.) faaliyet göstermektedir. Ayrıca Malatya'da Mimsan Endüstri Kazanları Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin tasarım merkezi bulunmaktadır. Yapılan saha araştırmaları ve ajans koordinasyonunda düzenlenen eğitimler çerçevesinde önümüzdeki süreçte, Ar-ge merkezlerinin sayısının ve niteliğinin artırılmasına, uluslararası fonlardan yararlanmalarına yönelik, Ar-Ge mentörlüğü, danışmanlık, eğitim hizmetlerinin verilmesi planlanmaktadır. Ayrıca Ar-Ge merkezi olmak isteyen firmalara yönelik danışmanlık hizmeti sağlanacaktır.

Malatya ve Fırat Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyet gösteren işletmelere yönelik eğitim, mentörlük ve danışmanlık hizmetleri sağlanacaktır. Üniversite öğrencileri ve akademisyenler başta olmak üzere bölgedeki potansiyel girişimcileri destekleyecek mekanizmaların ve altyapıların oluşturulması amacıyla Malatya Teknokent ile Fırat Teknokent bünyelerinde oluşturulan ön kuluçka merkezleri (Pusula & Damla) ile birlikte yenilikçilik kapasitesi yüksek yeni girişimlerin özendirilmesi ve desteklenmesi amacı ile ortak çalışmalar yürütülecektir. Bu kapsamda TRB1 Bölgesinde girişimcilik kültürünün yaygınlaştırılması, güçlü bir girişimcilik ekosisteminin oluşturulması ve girişimcilik yolunda gerekli kişisel donanımların kazandırılması amacıyla Pusula ve Damla Ön Kuluçka Merkezleri ile iş birliği halinde eğitim, danışmanlık ve mentörlük hizmetleri sağlanacaktır.

Rekabetçiliğin geliştirilmesi bağlamında 2025 yılı teması kapsamına giren ve bazı uluslararası fonlardan/desteklerden yararlanmada kriterler arasında da yer alan kadın girişimciler tarafından yönetilme ve istihdam edilen kadın sayısı konularında da işletmelerin kapasitesinin artırılması planlanmaktadır. Ajans koordinasyonunda ilgili paydaşlar ile iş birliği halinde firmaların rekabet gücünü artırmak amacıyla alanında uzman kişilerin katılımıyla paneller düzenlenecektir. Kurumsallaşma kapsamında aile şirketlerinde kurumsallaşma, şirket anayasası, toplam kalite yönetimi, yalın üretim, liderlik, zaman yönetimi gibi başlıklarda eğitim ve danışmanlık verilecektir.

3.3. E-İhracat Eğitimi ve Danışmanlığı Programı

Hızla dijitalleşen küresel ekonomide, elektronik ortamda mal ve hizmet satışları ile bu alanda kurulan yeni şirket sayısı her yıl artmaktadır. Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı teması da göz önünde bulundurulduğunda bölgede kadın girişimciler tarafından kurulacak veya kadın istihdam edecek şirketler öncelikli olmak üzere e-ihracat yapacak şirketlerin desteklenmesi

hedeflenmektedir. Dolayısıyla hem yeni kurulacak hem de mevcut firmaların e-ihracat dönüşümünü gerçekleştirebilmeleri için sektör özellikleri göz önünde bulundurularak, firma bazlı yol haritalarının oluşturulması gerekmekte olup firmaların e-ihracat yapabilmeleri için mevcut altyapısının analiz edilmesi ve stratejilerinin belirlenmesi elzemdir. Bu çerçevede, Türkiye’yi bölgesel bir e-ticaret merkezi yapma vizyonuna uygun olarak, insan kaynağı yeterliliği, lojistik kabiliyetler ve dijital pazarlama altyapısı gibi kriterler dikkate alınarak, bölgedeki firmalara özel e-ihracat yol haritaları oluşturulacak ve danışmanlık hizmetleri sunulacaktır. Ayrıca, e-ihracat konusunda Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelere (KOBİ) yönelik eğitim programları ve etkinlikler devam edecektir.

3.4. Pazar Fırsatları Zirveleri

Bölge erişiminin etkin olduğu ve potansiyel arz eden dış pazarlara yönelik ticaret ataşeleri ile ticaret müşavirlerinin deneyimlerinden faydalanma ve fırsatların değerlendirilmesine zemin hazırlama maksadıyla pazar fırsatları zirveleri düzenlenecektir.

Ticaret Bakanlığının ya da diğer kurumların düzenleyicisi olduğu çevrimiçi zirvelere de bölge firmalarının katılım sağlaması hususunda gerekli organizasyon ve duyuruların yapılmasına devam edilecektir.

3.5. Kaynak Verimliliğine Yönelik Faaliyetler

Fırat Kalkınma Ajansı, “üretirken verimlilik, tüketirken verimlilik” vurgusuyla bu alanda yerel ve ulusal farkındalık oluşturmayı hedeflemektedir. Kaynak verimliliği; endüstriyel simbiyoz, eko-verimlilik, yenilenebilir enerji, geri dönüşüm, yeşil dönüşüm, geri kazanım, döngüsel ekonomi, sürdürülebilir tüketim ve üretim gibi sistemleri içermekte olup, ilgili SOP kapsamında yaygınlaştırılması gereken bir husus olarak değerlendirilmektedir. Kaynak verimliliği çerçevesinde bilinçlendirme, farkındalık artıma, kapasite geliştirme, etüt, kurumsal iş birliklerinin tesis edilmesi alanlarında çalışmalar ile kaynak verimlilik konusunda eğitim ve danışmanlık faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Yenilenebilir enerji yatırımları ile ilgili teşvik ve finansman imkânları ve verimlilik projeleri ile alakalı olarak ilgili yönetmelik, mevzuat, destekler ve destek veren kuruluşlar ilgili paydaşlara tanıtılacaktır.

Ayrıca yalın üretim, yeşil ve dijital dönüşüm ile verimlilik öncelikli alanlar olmak üzere kaynak verimliliği konusunda bölge firmalarına teknik destek programı ile eğitim ve danışmanlık hizmeti sağlanacaktır.

3.6. Nitelikli İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ile Kadın ve Genç İstihdamının ve Girişimciliğinin Artırılması

Bölgede kadın ve genç istihdamını artırmak amacıyla, gençlerin ve kadınların geleceğin işlerine uygun becerilerle donatılması, bu becerilere uygun işlerde istihdam edilmeleri ve üretim süreçlerine aktif katılımlarının sağlanması için çeşitli faaliyetler yürütülmesi planlanmaktadır. Ayrıca, nitelikli genç insan kaynaklarını geliştirmek ve girişimcilik kültürünü yaygınlaştırmak için 2025 yılında mesleki eğitim programları tasarlanacak ve uygulanacaktır. Bu kapsamda, "Yapay Zeka", "Oyun ve Uygulama Geliştirme" gibi alanlarda inovatif fikir yarışmaları (hackathon) düzenlenerek gençlerin ve kadınların yeni iş fikirleri geliştirmeleri teşvik edilecektir.

Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı, sistematik ve çok taraflı iş birlikleri çerçevesinde ülkemizin siber güvenlik uzmanı ihtiyacının karşılanması amacıyla üniversitede öğrenim gören öğrencilerin farkındalıklarını arttırmak ve potansiyel yetenekleri tespit ederek eğitim ve yetenek geliştirme faaliyetleri uygulanarak siber güvenlik teknolojileri alanında kariyer planlamalarını teşvik etmek ve desteklemek amacıyla geliştirilmiştir. Programın amacı, bilgi teknolojileri alanlarıyla ilgili eğitim gören öğrencilerin siber güvenlik alanında nitelikli personel olarak yetiştirilmesi ve önemli sertifikasyon programlarının ücretsiz bir şekilde sunulması siber güvenlik alanında istihdamın sağlanmasıdır. Siber Vatan Programı kapsamında, 2023-2024 döneminde ajans ve ilgili üniversitelerin beraber belirlediği öğrencilere Beyaz Şapkalı Hacker (Certified Ethical Hacker, CEH), Web Güvenliği ve Zararlı Yazılım Analizi ve Tersine Mühendislik eğitimleri ücretsiz şekilde verilmiştir. Eğitimlerin sonunda Türkiye geneli sınav yapılarak başarılı olan öğrencilere Siber Vatan Yaz Bootcamp'i etkinliğine katılma hakkı verilmiştir. Ayrıca etkinliğe katılarak teknik eğitimlerde başarı gösteren öğrenciler siber güvenlik takımlarına kabul edilmiş; Türkiye Siber Güvenlik Kümelenmesine üye firmaların ve çeşitli kurum ve kuruluşların staj programlarına dâhil edilmek üzere ilgili yerlere bildirilerek bu yerlerde staj yapabilmek imkânı sağlanmıştır. 2024-2025 dönemi için Türkiye Siber Vatan Programı adını alan ve bölgede bulunan Bingöl Üniversitesi ve Munzur Üniversitesi iş birliğinde 1. etap eğitimleri yürütülmeye başlanan programda eğitim faaliyetlerinin diğer iki etapla devam ettirilmesi planlanmaktadır.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen 2024 ve 2025 yılları Kalkınma Ajansları teması "Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı" kapsamında istihdamda kadınlara ağırlık verilmesi ve bölgenin girişimcilik ekosisteminin

tesisinde kadın girişimciliğinin de önceliklendirilmesine yönelik kadın sivil toplum kuruluşları iş birliğinde bilgilendirme ve destek çalışmalarının yapılması ve koordine edilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda Malatya Büyükşehir Belediyesi tarafından oluşturulan “İstihdam Merkezi” ile ortak çalışmalar yürütülecektir.

3. Tanıtım ve Yatırım Destek

4.1. Yatırım Ortamı Tanıtımı ve Lobi Faaliyetleri

Yatırım Destek Ofisleri (YDO), yeni yatırımlar için gerekli idari işlemlerin mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilmesine katkı sağlayan, yerli ve yabancı yatırımcılara danışmanlık hizmeti veren, bölgenin yatırım olanaklarını tanıtmak ve bilinirliğini artırmak için yurt içi ve yurt dışında çeşitli faaliyetlerde bulunarak bölgeye yatırımcı çekmeye çalışan birimlerdir. YDO’lar başta olmak üzere Bölge Sanayinin Dışa Açılması ve Küresel Rekabet Edebilirliğin Güçlendirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında ajans uzmanları tarafından yürütülmesi planlanan yatırım ortamı tanıtım ve lobi faaliyetleri aşağıda sıralanmıştır;

- TRB1 Bölgesi'nde, Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı (HAMLE) kapsamında bölgenin sanayi potansiyelini ve teknolojiye dayalı üretim kabiliyetlerini öne çıkarmayı hedefleyen tanıtım faaliyetleri, programın bölgedeki potansiyel orta-yüksek ve yüksek teknoloji seviyeli sektörler ile katma değerli üretimin mümkün olduğu sektörlerdeki yatırımların artırılmasına yönelik bilgilendirme toplantıları,
- Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü Koordinasyonunda yürütülen Yerel Kalkınma Hamlesi programı kapsamında belirlenecek il bazlı yatırım konularına yönelik yatırım promosyon faaliyetleri,
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi programının bölge içi ve dışındaki yatırımcılara bilgilendirmesi yapılarak, rekabetçi sektörlerde bölgeye stratejik öncelikli yatırım çekme faaliyetleri,
- Yurt içinde büyükşehirlerde bulunan bölge ile ilgili dernekler ile oda, borsa, ihracatçı birliği vb. bünyesinde yapılacak tanıtım faaliyetleri,
- Geçmiş yıllarda tespiti yapılan yatırıma uygun kamu arazilerinin yerli ve yabancı yatırımcılara tanıtımına yönelik faaliyetler,
- Bölge firmalarına yönelik yatırım destek ve işletme mentörlük faaliyetleri,
- Yurt dışı alım heyetlerinin bölge illerine yapacağı ziyaretlerin koordinasyon faaliyetleri,

- Bölge firmalarından oluşan heyetlerin gerçekleştireceği dış pazar ziyaretlerinin koordinasyon faaliyetleri,
- Dijital platform ve basılı yayımlar kullanılarak bölgenin yatırım fırsatlarının tanıtılması faaliyetleri,
- Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda ajans tarafından hazırlanan/hazırlanacak yatırım fizibilitelerinin yatırımlara dönüştürülmesi için Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ile iş birliği içinde yatırımcılara tanıtımının yapılması

4.2. Devlet Destekleri Bilgilendirme Faaliyetleri

Aralarında Kalkınma Ajansları, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK), Tarım ve Orman Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK), Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının olduğu birçok kurum ve kuruluşun farklı temalarda destek programları bulunmaktadır. Yapılan istişarelerde ve saha ziyaretlerinde, destek programlarından firmaların yeterince haberdar olmadığı, farkındalık eksikliğinden dolayı teşvik ve desteklerden azami ölçüde yararlanamadıkları tespit edilmiştir.

Firmaların rekabetçiliğinin ve ihracat kabiliyetlerinin artırılması amacıyla, KOSGEB, TÜBİTAK, TKDK gibi kurumların ve Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Dünya Gıda Programı (WFP) gibi birlik ve örgütlenmelerin sağlamakta olduğu desteklerin tanıtımı ve bu desteklerden bölge işletmelerinin azami düzeyde istifade edebilmesi için dönemsel olarak bilgilendirme programları yürütülecektir. Bu kapsamda, paydaş veri tabanı güncel tutularak destek ve teşviklere ilişkin güncellemeler, sosyal medya, web sitesi, e-posta ve telefon yoluyla firmalara iletilmesinin yanı sıra dönemsel olarak ilgili kurumlardan uzman davet edilerek destek bilgilendirme toplantıları organize edilecektir. Gerek devlet destekleri gerekse ajans faaliyet ve programlarına dair yapılacak duyurularda standardın sağlanması ve kurumsal kimliğin etkili biçimde yansıtılması amacıyla mailing hizmeti alınmıştır.

Bununla birlikte Yatırıma Destek platformunun (www.yatirimadestek.gov.tr) geliştirilmesine yönelik yapılacak çalışmalara katkı sağlanacak olup söz konusu platformdan yatırımcıların azami ölçüde yararlanmasına öncülük edilecektir.

4. Ajans Destekleri

5.1. Teknik Destek Programı

Ajansların teknik destek programlarının amacı bölgelerindeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına destek sağlamaktır.

Teknik Destek Programı aracılığı ile eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi kurumsal nitelikli faaliyetler ile kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, özel sektör, İş Geliştirme Merkezi (İŞGEM), Teknokent, özel sektörü temsil eden meslek kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Program kapsamında işletmelerin rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlayacak eğitim, yerinde danışmanlık, mentörlük, belgelendirme vd. faaliyetlerin yer aldığı projeler de desteklenecektir.

Yıl içinde programlanması öngörülen Teknik Destek Programı kapsamında aşağıda yer alan temaların öncelikli olarak desteklenmesi planlanmaktadır.

- **Dış Ticaret:** TRB1 Bölgesinde imalat sanayiinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin ulusal ve uluslararası ölçekte rekabet gücünü ve ihracat oranlarını artırmak ve karşılaşılan sorunları azaltabilmek için dış ticaret konusunda eğitim, yerinde danışmanlık, mentörlük ve belgelendirme faaliyetleri (Özellikle önceden ihracat yapan ve birtakım sebeplerden ötürü ihracat yapmayı bırakan firmalar hedef alınacak olup bu firmaların ihracatta sürekliliği yakalaması ve bu noktada karşılaşılan zorlukları önleme konularına ağırlık verilecektir.)
- **Genç ve Kadın İstihdamı ile Girişimciliğinin Desteklenmesi:** Kadınların ve gençlerin iş gücü piyasasına entegrasyonunu kolaylaştırıcı beceri geliştirme, mesleki eğitim ve danışmanlık faaliyetleri
- **Kaynak Verimliliği:** Üretirken ve tüketirken verimlilik anlayışı ile her nevi kaynak kullanımında verimlilik ve sürdürülebilirliği odağına alan; yeşil dönüşüm yolunda enerji verimliliği, yenilenebilir enerji, temiz üretim, su yönetimi, karbon ayak izi hesaplama, atık yönetimi vb. konular hakkında kurumsal ve teknik kapasitesini artırmak isteyen işletmelere verilecek eğitim ve danışmanlık hizmetleri

- **Kurumsallaşma:** Aile şirketleri başta olmak üzere işletmelerin, patron, lider yönetici ve önemli personele bağımlı olmadan faaliyetlerini etkin bir şekilde yürütebilmelerine yönelik danışmanlık ve belgelendirme faaliyetleri
- **Dijital ve Yeşil Dönüşüm:** Dijital ve yeşil dönüşümün önemi hususundaki farkındalığı artırmak ve sürecin hız kazanmasını sağlamak amacıyla yönetim danışmanlığı
- **Ar-Ge ve Yenilikçilik:** Ar-Ge ve yenilikçilik önceliği kapsamında, halihazırda Ar-Ge merkezi ya da birimi olan firmalara Ar-Ge projesi hazırlama, Ar-Ge süreçlerinin yönetimi, Ar-Ge harcamalarının muhasebeleştirilmesi
- **İşletmelerde Finansal Okuryazarlık Seviyesinin Artırılması:** Kurumsallaşma ile birlikte kurumsal finans uygulamaları ve finansal teknolojiler de önem kazanmaktadır. Finansal analiz, maliyet yönetimi, bütçe oluşturma, finansman sağlama vb. eğitimler, çalışanların finansal konulara hâkimiyetini artırıcı faaliyetler

5.2. Mali Destek Programı

5.2.1. GÜDÜMLÜ PROJE DESTEĞİ

Yıl içerisinde gerçekleştirilecek ihtiyaç analizi kapsamında yeni bir güdümlü proje veya projeler kurgulanacaktır. Proje güdülenirken ilgili yararlanıcı kuruma proje süresi içinde kadın stajyer çalıştırılmasına yönelik yönlendirmeler yapılacaktır.

5. Önemli Kamu Yatırımları

Bölgede sanayi ve girişimcilik altyapısının geliştirilmesi kapsamında aşağıdaki ve benzer projelerin takibi yapılacaktır. Bölge illerinin valileri başkanlığında ocak, nisan, temmuz ve ekim aylarında olmak üzere yılda 4 kere düzenlenen il koordinasyon toplantılarına katılım sağlanarak ilgili projelerin ilerleme durumu takip edilecek, ilgili paydaşlar ile görüşmeler sağlanacaktır.

- Elâzığ 2.Organize Sanayi Bölgesi (Teknova OSB)
- Malatya 1.Organize Sanayi Bölgesi'nin Genişletilmesi
- Malatya'nın Battalgazi İlçesi Fırıncı Mahallesi Kurulması Planlanan Organize Sanayi Bölge'nin Yatırım Programına Alınması
- Elâzığ 1. Organize Sanayi Bölgesi'nin Genişletilmesi
- Elâzığ Tarıma Dayalı İhtisas (Besi) Organize Sanayi Bölgesi
- Malatya Tarıma Dayalı İhtisas (Besi) Organize Sanayi Bölgesi
- Malatya Yazıhan Tarıma Dayalı İhtisas (Sera) Organize Sanayi Bölgesi
- Bingöl Organize Sanayi Bölgesi'nin Genişletilmesi

- Bingöl 3. Kısım Sanayi Sitesi
- Darende Organize Sanayi Bölgesi
- Bingöl Teknokent

6. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

7.1. Avrupa İşlemeler Ağı-Tek Pazar Programı (SMP COSME)

Bölgedeki KOBİ'lerin AB nezdindeki çalışmalara erişimini ve iş birliklerini artırmak için ajansımızın konsorsiyum üyesi olarak dâhil olduğu Avrupa İşletmeler Ağı (AİA) toplam 50 ortaktan oluşan 11 konsorsiyum ile ülke genelinde faaliyetlerini yürütmektedir.

Ajansımız; BSN-EA Konsorsiyumu ile birlikte yeni dönemde çıkılan COSME Tek Pazar Programı'nın bölge uygulamaktadır.

Program kapsamında bölgede faaliyet gösteren KOBİ'lerin ihtiyaç duyduğu bilgi, danışmanlık, teknik destek ve finansman gibi konularda KOBİ'leri destekleyerek yeni girişimlerin hayata geçmesini teşvik edilmesi ve bölgedeki KOBİ'lerin bugünün küresel ekonomisine entegre olmalarını amaçlanmaktadır.

KOBİ'lerin ekonomik, çevresel ve sosyal olarak sürdürülebilirliklerinin sağlanması, dijitalleşmesi, ar-ge ve inovasyon yapma kapasite ve süreçlerinin desteklenmesi, Tek Pazar'a ve üçüncü ülke pazarlarına erişimlerinin kolaylaştırılması gibi amaçlara yönelik faaliyetler gerçekleştirilecektir. Ayrıca yerel, bölgesel, ulusal ve Avrupa çapındaki kümelenmelere ve endüstriyel ekosistemlere entegre olmaları ve iş birliği yapmalarına yardımcı olunması hedeflenmektedir. Programın 2025-2028 yılları arasındaki dönemde de güncellenerek devam etmesi planlanmaktadır.

7.2. Dünya Gıda Programı Deprem Toparlanma Programı

Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı (WFP) Malatya'nın da dâhil olduğu 6 Şubat depremlerinden en fazla etkilenen illerde Deprem Toparlanma Programını yürütmektedir. Program Adıyaman, Gaziantep (İslahiye ve Nurdağı İlçeleri), Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya'da uygulanmaktadır. Bu program kapsamında gıda üretimi destekleyerek yerel olarak üretilen gıda ürünlerinin değer zincirlerinin geliştirilmesi, piyasaların yeniden inşası ile gelir getirici fırsatların yeniden canlandırılmasına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır. Deprem Toparlanma Programı kapsamında Fırat Kalkınma Ajansı tarafından projeler güdülenecektir. Dünya Gıda Programı Türkiye Temsilciliği ile teknik anlaşma imzalanarak ajans üzerinden proje yararlanıcılarına destek sağlanacaktır. Doğanşehir Belediyesi ile Doğanşehir Buğdayı

Değer Zincirini İyileştirme Projesi geliştirilmiş, projeye ortak makine parkı da oluşturularak yerel buğday değer zinciri aktörlerinin işlerini toparlamalarını ve yeni pazar fırsatlarına erişimlerini desteklenmesi amaçlanmaktadır.

7.3 Sosyal Olarak Kapsayıcı Yeşil Geçiş (SoGreen) Projesi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Dünya Bankası desteğiyle uygulamaya aldığı 400 milyon dolar bütçeli "Sosyal Olarak Kapsayıcı Yeşil Geçiş (SoGreen) Projesi" ile 81 ilde kadın ve genç girişimcilerin yanı sıra KOBİ'lere yönelik kapsayıcı yeşil dönüşüm çalışmalarının desteklenerek yeni iş ve istihdam alanları açılması hedeflenmektedir. 26 düzey-2 bölgesinin tamamını kapsayacak şekilde toplam 7 yıl boyunca aşamalı olarak uygulanacak projeye kalkınma ajanslarının mevcut destek mekanizmaları aracılığıyla 81 ilde kapsayıcı yeşil dönüşüm temasına uygun olarak çeşitli destek programı ve projelere katkı verilecektir. SoGreen Projesi ile başta kadınlar ve gençler olmak üzere sosyal kapsayıcılık hedeflenirken yeni iş ve istihdam alanlarının oluşturulması amaçlanmaktadır. Ayrıca KOBİ'lere yönelik geri ödemeli finansman desteği sağlanacak olup sürdürülebilirlik ve yeşil dönüşüm konularında ölçeklenme potansiyeli yüksek inovasyon temelli girişimler için ise hibe niteliğinde hızlandırma ve kuluçka desteği verilecektir. Mikro, küçük ve orta büyüklükteki işletmeler, birlikler ve kooperatifler gibi yeşil dönüşümden olumsuz etkilenmesi muhtemel grupların ve emek yoğun sektörlerin sürdürülebilir istihdam yaratan ekonomik ve sosyal etkisi yüksek projelerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Uygulamada başlangıçta hassas gruplar arasında işsizliğin daha yüksek olduğu, iklim değişikliği ve iklim politikalarının en yüksek etkiye sahip bölgelere öncelik verilecektir. Program kapsamındaki alt bileşenler için bilgilendirmeler yapılacak, yeni altyapı projeleri güdülecek, proje teklif çağrıları için rehberler hazırlanacaktır.

7. Diğer Proje ve Faaliyetler

Başta Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP) ve Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) projeleri olmak üzere, özellikle kadın istihdamı ve girişimciliği temasına uygun olarak ilgili sonuç odaklı program dâhilinde değerlendirilebilecek projelerin güdülenmesi ve süreç takibi yapılacak olup gerekli durumlarda destek sağlanacaktır.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Bölge Sanayinin Dışa Açılması ve Küresel Rekabet Edebilirliğin Güçlendirilmesi Sonuç Odaklı Programı 6 aylık dönemler çerçevesinde 3 senelik olarak planlanmıştır. Yıl içindeki faaliyet takvimi aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3: REG SOP Faaliyet Takvimi

Bileşen Adı	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
İhracat Analiz Raporu	Şubat	Temmuz
Bölge Proje Havuzunun Oluşturulması	Mart	Aralık
Firma Bazlı İhracat Stratejisi Raporları	Ekim	Aralık
Sanayide Yönetişim Ağı Odak Grup Toplantı ve Çalışma Ziyaretleri	Ocak	Aralık
İhracatçı Firmaların Ağ Geliştirme Faaliyetleri ve Dış Ticaret İstihbarat Danışmanlığı	Ocak	Aralık
Sanayi Alanlarının Belirlenmesi ve Kurumlar Arası Koordinasyon	Ocak	Aralık
Dış Ticarete Uzmanlaşma Danışmanlık Hizmetleri	Ocak	Aralık
Yeşil ve Dijital (İkiz) Dönüşüm, Kurumsallaşma ve Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Hizmetleri	Ocak	Aralık
E-İhracat Eğitimi ve Danışmanlığı Programı	Haziran	Ekim
Pazar Fırsatları Zirveleri	Temmuz	Aralık
Kaynak Verimliliğine Yönelik Faaliyetler	Şubat	Kasım
Nitelikli İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ile Kadın ve Genç İstihdamının ve Girişimciliğinin Artırılması	Mayıs	Kasım
Yatırım Ortamı Tanıtımı ve Lobi Faaliyetleri	Ocak	Aralık
Devlet Destekleri Bilgilendirme Faaliyetleri	Ocak	Aralık
Teknik Destek Programı	Mart	Aralık
Güdümlü Proje Desteği	Ocak	Aralık
Önemli Kamu Yatırımları	Ocak	Aralık
AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	Ocak	Aralık
Diğer Proje ve Faaliyetler	Ocak	Aralık

f. İzleme ve Değerlendirme

İmalat Sanayiinde Dönüşüm Birimi tarafından haftalık faaliyet raporlarında SOP'un gidişatı ile ilgili durum bilgisi verilecektir. SOP'ların ilerleme durumu ve faaliyet planlaması ile ilgili 3'er aylık dönemlerde Genel Sekreter başkanlığında koordinasyon toplantıları düzenlenecektir. İmalat Sanayiinde Dönüşüm Birimi faaliyet takvimini takip edecek, ilgili paydaşlarla koordinasyonu sağlayacak ve gerekli tedbirleri devreye alacaktır.

2.2. BÖLGE TURİZMİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE BÖLGENİN MARKALAŞTIRILMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

a. Amaç

Bölgede turizmin geliştirilerek turist ve geceleme sayılarının ve turizmden elde edilen gelirin artırılması sonuç odaklı programın genel amacı olarak belirlenmiştir.

Programın özel amaçları;

1. Yukarı Fırat Havzası destinasyonlarının oluşturulması, markalaştırılması ve tanıtılması,
2. Turizm değerlerinin altyapı eksikliklerinin giderilmesi,
3. Bölgeye düzenlenen düzenli tur sayısının artırılması,
4. Beşeri kaynakların geliştirilmesi ve istihdamın artırılması,

olarak belirlenmiştir.

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Turizm, bölgesel kalkınmada en önemli araçlardan biridir. Bu nedenle turizm potansiyeli bulunan bölgeler turizm faaliyetlerine ağırlık vererek bölgelerindeki refah düzeyini yükseltmeyi amaçlamaktadır. Turizm sektörü ekonomik gelişmeyi sağlayabilecek birçok ekonomik faaliyetle doğrudan ve dolaylı bağlantılı olmakla birlikte birbirinden farklı çok sayıda üretim biriminin bir araya gelebildiği ender sektörlerden biri olma özelliğine de sahiptir.

12. Kalkınma Planı'nda da belirtildiği üzere turizm sektörü ülkenin önemli gelir kaynakları arasında yer almakta olup turizmde hedeflenen gelir artışıyla cari işlemler açığının milli gelire oranının dönem sonunda yüzde 0,2 olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir. Bu hedefe ulaşma çerçevesinde turizmin 12 aya ve tüm ülkeye yayılmasının gerekliliği ile turizmde hizmet kalitesinin artırılmasının önemi vurgulanmıştır. Dünyada sürekli değişen ve gelişen boş zaman geçirme eğilimleri de turizmin farklı noktalara taşınmasına ve çeşitlendirilmesine duyulan ihtiyacın ne denli önemli olduğunu göstermektedir.

TRB1 2024 – 2028 Bölge Planı'nda da turizm, stratejik öncelikler arasında yer almaktadır. Hedefler;

- Turistik destinasyonların erişilebilirliği artırılacak ve turizm altyapısı geliştirilecektir.
- Alternatif turizm türleri ve olanakları geliştirilecektir.
- Turistik tesislerin sayısı, nitelikleri ve hizmet kalitesi artırılabilecektir.
- Yenilikçi tanıtım, tutundurma ve markalaşma faaliyetleri gerçekleştirilecektir.

olarak belirlenmiştir.

Bununla birlikte, ajans tarafından hazırlanan “TRB1 Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı”na göre bölgede tarih, kültür, doğa, sağlık, termal, inanç ve kış turizmi türlerinin geliştirilebilir olduğu tespit edilmiştir.

Türkiye’deki 21 coğrafi bölümden biri olarak tanımlanan Yukarı Fırat Bölümü; Tunceli, Erzincan, Elâzığ, Malatya ve Bingöl sınırları içerisinde geniş çöküntü ovalarına sahiptir. Tarih öncesi çağlardan beri insanoğluna yurt olmuş, medeniyetlere kaynaklık eden önemli noktalardan birisi olan Fırat Havzası’nda yer alan değerlerin tanıtılması önem arz etmektedir. Bu kapsamda havzadaki ortak değerlere yönelik sahiplik duygusunun pekiştirilmesine yönelik farkındalığın artırılması ve havza boyutunda bütüncül planlama yapılması gerekmektedir. Yukarı Fırat Bölgesi önemli bir turizm potansiyeli taşıyan fakat bu potansiyeli yeterli şekilde kullanamayan ve tanıtamayan bir bölgedir. Ancak bölgede turizm son yıllarda giderek önem kazanmakta olup bu durum istatistiki verilerden de anlaşılmaktadır.

Turizm altyapısı açısından TRB1 Bölgesi illerinin rekabet durumuna baktığımızda; 81 il arasında tesis, oda ve yatak sayılarında Türkiye ortalamasının çok altında ve Türkiye genelinde çok az bir paya sahip oldukları görülmektedir. TRB1 Bölgesi illerinin Turizm İşletme Belgeli ve Basit Belgeli tesislerinde konaklayan turist sayıları ile geceleme sayıları oldukça düşük olmakla birlikte bölgedeki turizm potansiyelinin geliştirilmesine bağlı olarak bu değerlerin de artış gösterdiği gözlemlenmektedir. Nitekim, bir önceki dönemin sonuç odaklı programının uygulanmaya başlandığı döneme nazaran verilerin görece iyileştiği görülmektedir.

Bölge illerinin 2014-2023 yıllarını kapsayan dönemdeki konaklayan turist ve geceleme sayılarına ait verilere baktığımızda ise;

Tablo 4: Bingöl İli Turizm Verileri (2014-2023)

BİNGÖL	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ	
	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis
2014	21.524	14.853	36.377	21.541	18.100	39.641	1,00	1,20
2015	19.402	22.550	41.952	19.602	31.247	50.849	1,01	1,38
2016	19.207	36.749	55.956	19.469	44.197	63.666	1,01	1,20
2017	32.730	37.161	69.891	35.603	46.713	82.316	1,09	1,26
2018	35.576	31.518	67.094	46.389	41.250	87.639	1,30	1,31

BİNGÖL	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ	
YILLAR	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis
2019	35.267	23.867	59.134	47.880	32.787	80.667	1,36	1,37
2020	19.154	20.718	39.872	43.975	31.907	75.882	2,30	1,56
2021	34.979	27.051	62.030	56.340	34.879	91.219	1,61	1,29
2022	32.496	28.863	61.359	45.206	39.225	84.431	1,39	1,36
2023	*	*	41.694	*	*	56.916	1,37	

KAYNAK: Turizm Bakanhđı

*28.07.2021 tarihinden itibaren belediyelerin turizm işletmelerine belge verme yetkisi kaldırılmıştır.

Tablo 5: Elâziğ İli Turizm Verileri (2014-2023)

ELÂZİĞ	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ	
YILLAR	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis
2014	102.988	76.079	179.067	122.712	107.420	230.132	1,19	1,41
2015	103.981	76.316	180.297	124.400	112.420	236.820	1,19	1,47
2016	110.015	98.289	208.304	122.061	139.295	261.356	1,11	1,42
2017	69.044	142.430	211.474	128.900	222.461	351.361	1,87	1,56
2018	54.944	167.608	222.552	111.574	266.460	378.034	2,03	1,59
2019	61.457	179.614	241.071	112.690	275.163	387.853	1,83	1,53
2020	49.925	144.707	194.632	107.512	243.849	351.361	2,15	1,69
2021	52.386	180.381	232.767	118.143	296.028	414.171	2,26	1,64
2022	54.809	186.400	241.209	122.646	314.193	436.839	2,24	1,69
2023	*	*	225.100	*	*	402.443	1,79	

KAYNAK: Turizm Bakanhđı

*28.07.2021 tarihinden itibaren belediyelerin turizm işletmelerine belge verme yetkisi kaldırılmıştır.

Tablo 6: Malatya İli Turizm Verileri (2014-2023)

MALATYA	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ	
YILLAR	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis
2014	117.664	130.245	247.909	154.075	191.174	345.249	1,30	1,50
2015	87.715	153.143	240.858	128.943	221.972	350.915	1,50	1,40
2016	100.860	156.420	257.280	147.129	221.767	368.896	1,50	1,40

2017	91.413	195.823	287.236	190.284	295.989	486.273	2,08	1,51
2018	95.289	201.112	296.401	202.179	296.947	499.126	2,12	1,48
2019	113.066	193.309	306.375	228.930	281.565	510.495	2,02	1,46
2020	119.762	147.150	266.912	252.365	205.691	458.056	2,11	1,40
2021	174.632	195.176	369.808	348.725	263.608	612.333	2,00	1,35
2022	143.564	241.583	385.147	279.851	352.673	632.524	1,95	1,46
2023	*	*	157.401	*	*	272.316	1,73	

KAYNAK: Turizm Bakanlığı

*28.07.2021 tarihinden itibaren belediyelerin turizm işletmelerine belge verme yetkisi kaldırılmıştır.

Tablo 7: Tunceli İli Turizm Verileri (2014-2023)

TUNCELİ	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ	
	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis	TOPLAM	Basit Belgeli Tesis	Turizm İşletme Belgeli Tesis
2014	14.425	19.935	34.360	22.554	31.150	53.704	1,60	1,60
2015	12.864	22.525	35.389	19.475	32.925	52.400	1,50	1,50
2016	17.780	23.061	40.841	15.594	23.061	38.655	1,10	1,40
2017	4.979	35.147	40.126	9.829	35.147	44.976	1,97	1,43
2018	3.878	27.967	31.845	4.687	37.960	42.647	1,21	1,36
2019	3.507	30.657	34.164	4.781	40.304	45.085	1,36	1,31
2020	685	16.358	17.043	795	26.166	26.961	1,16	1,60
2021	230	21.475	21.705	530	34.082	34.612	2,30	1,59
2022	5.722	32.033	37.755	13.229	61.820	75.049	2,31	1,93
2023	*	*	30.303	*	*	82.344	2,72	

KAYNAK: Turizm Bakanlığı

*28.07.2021 tarihinden itibaren belediyelerin turizm işletmelerine belge verme yetkisi kaldırılmıştır.

Tablo 8: İşletme ve Basit Belgeli Konaklama Tesislerinde Ortalama Kalış Süresi (2014- 2023)

TÜRKİYE	ORTALAMA KALIŞ SÜRESİ
YILLAR	
2014	3,18
2015	3,09
2016	3,05
2017	2,70
2018	2,87
2019	2,84
2020	2,39
2021	2,62
2022	2,65
2023	2,63

KAYNAK: Turizm Bakanlığı

Tablo 9: 2023 Turizm Belgeli Konaklama Tesislerinin İl Bazında Tür ve Sınıflara Göre Dağılımı

Şehir	Turizm Yatırım Belgeli			Turizm İşletme Belgeli		
	Tesis	Oda	Yatak	Tesis	Oda	Yatak
Bingöl	0	0	0	3	177	374
Elazığ	1	144	288	26	1.187	2.399
Malatya	0	0	0	12	979	1.972
Tunceli	3	68	160	6	175	324
TRB1	4	212	448	47	2.518	5.069
Türkiye	720	74.992	165.067	5.228	530.648	1.111.701

KAYNAK: Turizm Bakanlığı

Tablolarda görüldüğü üzere 2014-2019 yılları arasındaki süreçte Tunceli hariç bölgenin diğer illerinde tesise geliş sayısı, geceleme sayısı ve ortalama kalış sürelerinde her yıl düzenli olarak artışlar gözlemlenmektedir. Bununla birlikte, Sonuç Odaklı Programın uygulamaya geçtiği 2020 yılındaki salgına bağlı olarak sektörde büyük bir kırılma yaşanmıştır. 2021 yılının ortalarında uygulanmaya başlayan normalleşme sürecine bağlı olarak turizmin tekrar ivme kazandığı verilerden anlaşılmaktadır. Tablo 9’da tesis ve oda sayılarına bakıldığında, Bölgede yine Türkiye’deki toplam tesis sayısının yüzde birinden daha az sayıda tesis bulunmaktadır. Bu minvalde, turizm tanıtımlarına paralel olarak tesis yatırımlarının artırılması da önem arz etmektedir. Ayrıca, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlere bağlı olarak Malatya’da 200’e yakın tescilli kültür varlığı ağır veya orta hasar almış olup önemli turistik ürünler arasında yer alan oteller ve restoranların da yüzde 75’i depremlerden sonraki ilk altı ay itibariyle kullanılamaz hale gelmiştir. Dolayısıyla, altyapısal sorunların giderilmesi kritik bir zorunluluk haline gelmiştir.

Bölge illerinin ortalama kalış süresi verileri dikkate alındığında Türkiye ortalamasının altında olduğu açıkça görülmektedir. Bu rakamları artırmak için altyapı yatırımlarının tamamlanması ve turizm faaliyetlerinin geliştirilerek turizmin çeşitlendirilmesi, bütünleşik turizm projelerinin yanında tanıtım ve markalaşma çalışmalarının yapılması gerekmektedir. TRB1 Bölgesindeki turistik değerlerin yeterli oranda bilinmemesi, tur şirketlerinin bölgedeki turizm değerlerini yeterince tanımaması turizm destinasyonu olma hedefine ulaşmayı zorlaştırmaktadır. Bölgedeki turizm zenginliklerinin ortaya çıkarılması, bunların bir destinasyon olarak markalaşması, tanıtılması ve turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi yoluyla gelen ziyaretçilerin bölgede ortalama kalış süresi artırılabilecek, daha fazla turizm geliri elde edilmiş olacaktır. Bununla birlikte, istihdam için de önemli fırsatlar sunan turizm, gerek gençlerin gerekse de kadınların

istihdamının artırılmasında önemli bir rol oynamakta; özellikle kırsal alanda kadın girişimciliğinin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

2023-2025 Orta Vadeli Program'da pandemi sonrası turizm gelirlerinde önemli bir artış yaşandığı ortaya konmuş, turizm gelirlerinin büyüme rakamlarındaki iyileşmelere katkı sunduğu vurgulanmıştır. Ayrıca, değişen tüketici eğilimleriyle teknolojik gelişmeler çerçevesinde turizmin çeşitlendirilmesi amacıyla alternatif turizm ürünleri belirlenmesi, bu doğrultuda hedef pazarlarda tanıtım faaliyetleri yürütülmesi, 2023-2025 Orta Vadeli Program'ın politika ve tedbirler kısmında yer almıştır. "Heal in Türkiye" markası ile sağlık turizmi konusunda tanıtım çalışmaları hedeflenmektedir. Mevcut pazarlar dışında Uzak Doğu hedefi ortaya konmuş olup TRB1 Bölgesinde geçtiğimiz dönemde UNESCO Kalıcı Listesine giren Aslanteppe Höyüğü ve Geçici Listede yer alan Harput bölgesi Uzak Doğu hedefi için önemli turizm noktaları olarak karşımıza çıkmaktadır.

TRB1 Bölgesi, Türkiye Turizm 2023 Strateji Belgesi'nde gelişim bölgesi olarak belirlenen GAP Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesince çevrelenmiş bir bölgedir ve gerek coğrafi konumu ve doğal güzellikleri ve gerekse de kültürel ve tarihi zenginlikleri açısından belirlenen bu bölge ile birçok benzer özelliklere sahiptir. Strateji belgesinde GAP Kültür ve Turizm Gelişim Bölgesine yapılan vurgunun bölge için stratejik bir öneme sahip olduğu düşünülmekte ve belirtilen bu bölgenin gelişim sürecine paralel olarak bölge ile rekabet içerisinde değil entegrasyon içerisinde TRB1 Bölgesinin gelişiminin sağlanması planlanmaktadır.

Bununla birlikte, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) acenteleri ile bölgede gerçekleştirilen tanıtım etkinliklerinde Yukarı Fırat Destinasyonunun düzenli turları bölgeye çekebilecek bir zenginliğe sahip olduğu acenteler tarafından vurgulanmıştır. Bu turların düzenli hale gelmemesinde; tanıtım eksikliği, turizm sektörü altyapı eksiklikleri ve bazı turizm aktivitelerindeki süreksizlik neden olarak belirtilmiştir. Bu eksikliklerin giderildiği, destinasyonun markalaştığı ve etkin tanıtım yapıldığı takdirde bu bölgeye düzenli turlar için büyük bir rağbet olabileceği hususu belirtilmiştir.

Söz konusu gerekçelerle Sonuç Odaklı Program olarak "Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması" seçilmiştir. Bu sonuç odaklı program çerçevesinde; bölge turizmini destinasyon bazında ele alarak markalaşmak, etkin tanıtım ve lobi faaliyetleri yürütmek ve turizm altyapı eksikliklerini gidermek amacıyla faaliyetler gerçekleştirilecektir. Stratejiler ve hedefler, Yukarı Fırat Bölgesi'nin potansiyeli ve turizm ürününü oluşturan ve aşağıda belirtilen kaynak değerlere göre belirlenmiştir;

Şekil 1: Yukarı Fırat Bölgesi Turistlik Değerleri

Bu minvalde, bölge illerinin turizm alanındaki potansiyelini 2024 – 2028 Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'nde belirtildiği gibi destinasyon ve tema odaklı bir yaklaşımla geliştirmek önem arz etmektedir. Nitekim, ilgili sonuç odaklı program kapsamında ajans, Fırat'ı Keşfet markası ile bölgenin turizm gelirlerini artırmaya yönelik stratejiler geliştirmiştir. Destinasyon markalaşması Fırat'ı Keşfet Projesi çerçevesinde belli bir seviyeye gelmiştir. Web sitesi ve sosyal medya hesapları aktif olarak kullanılmakta olup ilk defa özgün olarak bölgede uygulanan “Fırat Turu Destek Programı” ile bölgeye yönelik düzenli tur faaliyetleri başlatılmıştır. Marka bilinirliğinin artması amacıyla etki sahipleri (influencer) ile iş birlikleri ve fam tripler düzenlenmiştir. Turizm Memnuniyet Analizi çalışması ile bölgenin turizm alanında geliştirilmesi gereken yönleri belirlenmiştir. Bununla birlikte, pandemi ve 6 Şubat 2023 depremleri nedeniyle marka bütünlüğünü oluşturması açısından önem arz eden bazı faaliyetler sektöre uğramış olup mevcut SOP faaliyetlerinin yoğunlaştırılarak devam etmesinin faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programının hedeflenen sonuç ve çıktıları aşağıda verilmiştir;

Tablo 10: BTG SOP Çıktı Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	Tematik Rota Belirleme Çalışması Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Mekânsal Bazlı Yatırım Projesi Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Belirlenen Tematik Rota Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Altyapı Raporu Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Yatırım Rehberi Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Araştırma, Analiz ve Programlama	Ekolojik Köy Kapsamındaki Çalışma Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Odak Grup Toplantı Sayısı	Adet	4	Toplantı Tutanakları
İş Birliği ve Koordinasyon	Ulusal veya Uluslararası Bir Ağa Başvuran Yerleşim Yeri Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu, Basında Çıkan Haberler
İş Birliği ve Koordinasyon	Paydaşlarla Gerçekleştirilen Tanıtım ve Markalaşmaya Yönelik Organizasyon Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu, Basında Çıkan Haberler
Kapasite Geliştirme	İnsan Kaynağı Geliştirme Programı Kapsamında Eğitim Alan Kişi Sayısı	Adet	100 (En Az 50 Kadın)	Eğitim Sertifikaları
Kapasite Geliştirme	Turizm Sektörüne Yönelik Bilinçlendirme Faaliyeti Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu, Basında Çıkan Haberler,
Kapasite Geliştirme	Ev Pansiyonculuğu Eğitim/Danışmanlık Programı Katılımcı Sayısı	Adet	50	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım ve Yatırım Destek	Organize Edilecek Fam Trip Sayısı	Adet	2	Basında ve Sosyal Medyada Çıkan Haberler
Tanıtım ve Yatırım Destek	Blogger ve Influencerlar ile Organize Edilen Etkinlik Sayısı	Adet	2	Basında Çıkan Haberler
Tanıtım ve Yatırım Destek	Bölge Değerlerinin Tanıtımı Amacıyla Aktif Kullanılan Sosyal Medya Hesabı Sayısı	Adet	5	İlgili Sosyal Medya Hesapları
Tanıtım ve Yatırım Destek	Tanıtım ve Yatırım Ortamının Geliştirilmesine Yönelik Dâhil Olunan Etkinlik Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Teknik Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Mali Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Geliştirilen Güdümlü Proje Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	SOP kapsamında Takibi Yapılan Diğer Proje ve Faaliyet Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu

Tablo 11: BTG SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Fırat'ı Keşfet Takipçi Sayısındaki Artış	Adet	11.600	25.000	Instagram Raporları
1	Fırat'ı Keşfet Web Sitesini Ziyaret Sayısındaki Artış Oranı	Yüzde	-	35	Web Sitesi Veri Tabanı
1	Altyapı Eksiklikleri Giderilerek Turizme Kazandırılan Alan Sayısı	Adet	-	4	Ajans Faaliyet Raporu
2	Bölgeye Gelen Turist Sayısındaki Artış Oranı	Yüzde	-	15	İl Kültür Turizm Müdürlükleri İstatistikleri
3	Turist Geceleme Sayısındaki Artış Oranı	Yüzde	-	10	İl Kültür Turizm Müdürlükleri İstatistikleri
3	Bölgeye Düzenlenen Tur Sayısındaki Artış Oranı	Yüzde	-	15	Konaklama Tesisleri Verileri
3	Turizm sektöründe çalışan sayısındaki artış oranı (Konaklama)	Yüzde	-	10	SGK ve İŞKUR kayıtları
4	Turizm sektöründe çalışan sayısındaki artış oranı (Restoran)	Yüzde	-	10	SGK ve İŞKUR kayıtları

d. Proje ve Faaliyetler

1. Araştırma, Analiz ve Programlama

Bölgesel gelişme için önem arz eden ve yerel, ulusal ve uluslararası fon kaynaklarından yararlanılabilmesi adına güdülenebilecek projeler için analiz, araştırma, fizibilite ve konsept belirleme çalışmaları yürütülecektir.

Sektörel olarak yıl içinde ihtiyaç duyulabilecek ve uzun dönemli projelere atlık olabilecek hedef pazar, tematik/bölgesel turizm analiz veya raporları hazırlanacak ve gerekli görülürse anket çalışmaları/saha araştırmaları yapılacaktır.

Bu kapsamda hazırlanabilecek raporların bazıları aşağıdadır:

1.1. Yukarı Fırat Havzası Tematik ve Alternatif Rotaların Belirlenmesi

11. Kalkınma Planında turizmin geliştirilmesinin önemine vurgu yapılmış olup bu hedefe ulaşmada destinasyon temelli bir yaklaşım benimsenmiştir. Deniz, kum ve güneş turizminin yanı sıra kültür turizmi başta olmak üzere sağlık turizmi, termal turizm, kış turizmi, eko turizm, doğa turizmi gibi alternatif turizm türlerinin öncelikli olarak ele alınarak destinasyon yaklaşımı kapsamında geliştirilmesi hedefi vurgulanmıştır. 12. Kalkınma Planı dâhilinde de turistlerin geleneksel varış noktalarından ziyade yerel kültüre ve deneyimlere yönelme eğilimlerinin arttığı altı çizilmiştir.

Bu çerçevede, TRB1 Bölgesi'nde tematik rotalar oluşturulması hedefi ile bölgede yer alan turizm değerlerinin analiz edilmesi, farklı ilgi odağına sahip turistlere yönelik tematik ve alternatif rotalar oluşturulması ve rota tabanlı planlamaların yapılabilmesi amacıyla "Yukarı Fırat Destinasyonu Tematik ve Alternatif Rotaların Belirlenmesi" çalışmaları başlatılmıştır. Bu minvalde, Malatya ile Elazığ'ın yürüyüş, bisiklet ve trekking rotaları ile Bingöl ve Tunceli'de bisiklet ve trekking rotaları tamamlanmış olup ilgili platformlara yüklenmiştir.

Tamamlanmış olan yürüyüş, bisiklet ve trekking yollarının tanıtılması ve kullanıcılara ulaştırılması amacıyla çeşitli paydaşlarla iş birliği yapılacaktır. Bu kapsamda; belediyeler, üniversiteler, rehberler ve dağcılık kulüpleriyle iş birliği yapılacaktır.

2025 yılında da bu kapsamdaki çalışmalar sürdürülecek olup bölgeyi ziyaret eden konuklara farklı deneyimler sunulması amacıyla kayısı rotası, vişne- vişne dondurması, üzüm rotası, mor reyhan, bal rotası, çoban rotası gibi özgün ve tematik rotalar ajans koordinasyonunda belirlenecektir. Ayrıca, festival ve şenliklere konu olabilecek bölge potansiyelleri araştırılarak raporlanacaktır.

TRB1 Bölgesi'nde kamp ve karavan alanlarının tespit edilmesine yönelik çalışmalar yapılacak olup bu süreç, bölgenin doğal güzelliklerinden ve turistik potansiyelinden daha iyi yararlanmak amacıyla yürütülecektir. Bu kapsamda, Hazar Gölü'nün eşsiz doğal manzaraları ve su kenarındaki olanakları, Harput'un tarihi ve kültürel zenginlikleri, Cip'in doğal güzellikleri, Arapgir'in özgün köy yapıları ve Munzur Dağları'nın etkileyici doğası gibi çeşitli bölgeler değerlendirilecektir. Bu alanların her biri, kamp ve karavan turizmi açısından farklı avantajlar sunarak, bölgenin turistik cazibesini artırmaya katkıda bulunacaktır.

1.2. Mekân Bazlı Konsept Yatırım Projeleri için Fizibilite ve Plan Hazırlanması

Turizm potansiyeli yüksek alanlar etkin planlama ve uygulama süreçlerine tabi tutulmadıklarında bölgeye turist çekecek ve katma değer yaratacak cazibe noktalarına dönüşme imkânı bulamamaktadırlar. Atıl olarak duran ve yatırıma/projeye dönüşmeyen alanlar bu bölgelerdeki turizm potansiyelini düşürmektedir. Bu sorunu gidermek üzere turizm potansiyeli yüksek alanlarda yatırıma ve projeye dönüştürülebilecek parsellerin belirlenerek bu parsellere sahip kurumlarla görüşülmesi ve yapılacak protokoller ile bu alanların yatırıma açılması hususunda çalışmalar yürütülecektir. İlgili kurumlardan olumlu dönüşler alınması durumunda doğrudan ilgili parsellere yönelik mekânsal bazlı konsept projeler için fizibilite ve avan projeler hazırlatılarak bu alanların yatırıma dönüşmesi sağlanacaktır.

Bu çerçevede, 2025 yılı içerisinde Tunceli, Kale, Sivrice, Arapgir, Buban Bacaları ve Cip Barajı çevresi başta olmak üzere bölgede potansiyeli olan alternatif destinasyonların tematik değerleri göz önünde bulundurularak organize bir şekilde potansiyellerinin değerlendirilmesine yönelik projelendirmeler yapılacaktır.

1.3. Turistik Noktaların Altyapı Eksikliklerinin Belirlenmesi

Önemli potansiyeli olan turistik noktaların altyapı eksikliklerinin tespiti amacıyla ilgili paydaşlarla iş birliği içerisinde kapsamlı bir saha çalışması yapılarak bir rapor oluşturulacaktır.

1.4. Turizm Sektörü İle İlgili Dokümantasyon Oluşturulması

Geçmiş dönemde TRB1 Bölgesi'nde deneyim durakları belirlenmiş olup 2025 yılı içerisinde, alternatif agroturizm potansiyeline sahip noktaların ve faaliyetlerin bu kapsamda genişletilmesi ve raporlanması planlanmaktadır.

Bölgenin turistik değerlerine yönelik farkındalık yaratılması ve turizm girişimciliği konusunda bilinç oluşturulması amacıyla, iller ve bölge özelinde "Turizm Yatırım Rehberleri" hazırlanacaktır. Bu rehberler, turizm yatırımları için gerekli bilgileri sunarak, bölgesel turizm potansiyelinin artırılmasına ve girişimcilerin daha bilinçli adımlar atmasına destek olacaktır.

1.5. Ekolojik Köy / Kırsal Yaşam Merkezleri Geliştirilmesi

Son yıllarda doğal kaynakların azalması, çevre kirliliği, iklim değişikliği ve kent yaşamının karmaşıklığının artması nedeni ile doğayla uyum içinde yaşamak için kurulan ekolojik köyler giderek yaygınlaşmaktadır. Ekoköy olarak da adlandırılan bu yeni nesil kırsal yaşam biçimi hem çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlamakta hem de kurulu olduğu yerlerde ziyaretçilerin

ilgisini çekerek kadın ve genç girişimciliğine katkıda bulunmaktadır. Bu bağlamda bölgenin önemli turizm destinasyonlarında ekolojik köy potansiyeli taşıyan ekolojik tarımın yapılabileceği, hobi bahçelerinin tesis edilebileceği ve yerel mimari geleneklerin sürdürülebileceği köylerin geliştirilmesi planlanmaktadır. Faaliyet kapsamında Malatya, Elâzığ, Bingöl ve Tunceli’de ekolojik köy olarak dönüştürülecek arazisi olan köylerin belirlenmesi, ardından tasarımlarının gerçekleştirilmesi ve fizibilitelerinin hazırlanması amaçlanmaktadır.

2. İş Birliği ve Koordinasyon

2.1. Turizm Yönetişim Ağı

Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında oluşturulan ve/veya var olan destinasyonların gelişimi, sürdürülebilirliği, kalıcılığının sağlanması ve pazarlanması amacıyla çok paydaşlı bir yapı kurulması gerekmektedir. Bu minvalde turizm alanında çalışan akademisyenler, yerel yönetimler, Kültür ve Turizm İl Müdürlükleri, ilgili sivil toplum kuruluşları ve iş dünyasının temsilcilerinden oluşan bir yönetişim ağı oluşturulmuş ve farklı dönemlerde toplantılar ve ortak projeler geliştirilmiştir.

Sonuç Odaklı Program kapsamında yapılan faaliyetlerin; paydaşlara anlatılması, paydaşların ortak amaç etrafında birleştirilmesi, sağlıklı ve katılımcı bir şekilde yürütülebilmesi için geçtiğimiz dönemde başlatılan ağ kurma çalışmaları sürmektedir. Bu çerçevede, turizm paydaşların katılımı ile belirli aralıklarla toplantılar gerçekleştirilmiş ve gerçekleştirilecektir.

Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) tarafından illerde oluşturulan İl Tanıtım Kurulları vasıtasıyla ildeki turizm paydaşları belirli aralıklarla bir araya gelerek potansiyel projeler üzerine istişarelerde bulunmaktadır. Bu kurullarda etkin rol alınmakta ve birçok faaliyete öncülük edilmektedir. Bu kurulda gerçekleştirilen toplantılar haricinde belirli aralıklarla il kültür turizm müdürleri ile odak grup toplantıları yapılarak illerin turizm faaliyetleri üzerinde politika ve stratejiler geliştirilmektedir.

Turizm Yönetişim Ağı, Sonuç Odaklı Programın sağlıklı bir şekilde ilerlemesi ve belirlenen hedeflere ulaşılması açısından kritik bir öneme sahip olup 2025 yılında da bu kapsamdaki faaliyetlere devam edilecektir.

Turizm sektöründe başarılı uygulamaların örneklerinin incelenmesi planlanmaktadır. Bu süreç, hem ulusal hem de uluslararası düzeyde etkili stratejilerin ve uygulamaların gözden geçirilmesini içerir. Kalkınma ajansları, belediyeler, ilgili yerel ve uluslararası kurumlar ile yurt dışındaki başarılı projelerin analiz edilmesi, bölgesel turizm stratejilerinin geliştirilmesine katkı sağlayacak ve mevcut uygulamaların iyileştirilmesine yönelik değerli bilgiler sunacaktır. Bu sayede, bölgenin turizm potansiyelinin artırılması ve sektördeki rekabet gücünün güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

2.2. Şehirlerin Ulusal ve Uluslararası Ağlara Katılımına Yönelik Faaliyetler

Kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasındaki koordinasyon çerçevesinde oluşan taleplere bağlı olarak yerleşim yerlerinin UNESCO Yaratıcı Şehirler Ağı Birliği gibi potansiyeli dâhilindeki ağlara katılmasına olmasına yönelik faaliyetler yürütülecektir.

Ark of Taste, Küresel Slow Food hareketi tarafından sürdürülen, nesli tükenmekte olan miras gıdaların uluslararası bir kataloğudur. Bu kataloğun amacı, sürdürülebilir şekilde üretilen, benzersiz tatlara sahip ve belirli ekolojik bölgelerde bulunan risk altındaki gıdaları korumaktır. Başvurular, İtalya merkezli Slow Food şirketi aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO), Madrid'de her yıl düzenlenen Genel Kurul sırasında "Best Tourism Village" listesini açıklamaktadır. Bu kapasiteye sahip köylerin tespit edilmesi için çalışmaların yürütülmesi hedeflenmektedir.

2.3. Yukarı Fırat Havzası Turizm Destinasyonu Tanıtım ve Markalaşma Organizasyonlarına Yönelik İlgili Paydaşlarla İş Birlikleri

Turistik destinasyonlarda yönetişimin doğru sağlanabilmesi, başarılı proje fikirlerinin ortaya çıkabilmesi ve uygulanabilmesi için başlıca gereklilik paydaşlar arası iş birliğidir. Destinasyonların markalaşma sürecinde özellikle paydaşlar birbirleri ile iş birliği yaptığında geliştirilecek proje ve planların etkisi ve sürdürülebilirliği artacaktır.

Kalkınma Ajansları kurumsal olarak direkt yatırımcı kurumlar olmamaları hasebiyle hayata geçirilmesinde fayda gördükleri projelerde paydaşları ile iş birliği yapmak, onları güdülemek, harekete geçirmek ve nihai olarak paydaşları optimum fayda üzerine ikna ederek uygulama sürecine birlikte adım atmak prensibi doğrultusunda faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu kapsamda süreç içerisinde turizm sektörüne yönelik hayata geçirilmesinde fayda görülen fakat hâlihazırda net bir çerçeve çizilemeyen projelerin uygulama aşamasına geçebilmesi adına ajans faaliyetler yürütecektir.

Küreselleşen ve dijitalleşen dünya büyük bir hızla değişmekte ve dönüşmektedir. Bu dönüşüme ayak uydurma çabasıyla eş zamanlı olarak eskiye, teknolojik olmayana ve yöresel kültüre ait deneyimlere yönelik bireylerin ilgisi ve özlemi de artmaktadır. Bu nedenlerle insanların, çevreye zarar vermeden ondan yararlanma ve yerli halkın kültürünü yok etmeden onun bir parçası olma, onu deneyimleme eğilimi alternatif bir turizm aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bölgede ilgili paydaşlarla iş birliği içerisinde yürütülmesi planlanan doğa ve spor temalı faaliyetler ile; Arguvan Türkü Festivali, Kayısı ve Kiraz Festivalleri, Ovacık Kış Festivali, Hesarek Kış Festivali, Bağ Bozumu Festivalleri, Orcik Festivali, Bingöl Bal Festivali ve Gezin Çilek Festivali gibi bölgeye özgü tematik günlerde o tema ile ilgili insanlar yörede ağırlanacak ve etkinliklerin gerek tanıtım gerekse organizasyonunda aktif rol alınacaktır.

Yukarıda belirtilen projeler ve paydaşlarla gerçekleştirilebilecek benzeri faaliyetlerde Fırat Kalkınma Ajansı fikir ve organizasyon aşamasında etkin rol oynayacak, paydaşları harekete geçirecek ve uygulama sürecine katkı sağlayacaktır.

Tanıtım ve markalaşma faaliyetlerine 2025 yılında da devam edilecektir.

3. Kapasite Geliştirme

3.1. İnsan Kaynağı Geliştirme Programı ve Eğitim Danışmanlığı

Ajans tarafından hazırlatılan “TRB1 Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Stratejisi ve Eylem Planı”nda turizm sektörünün hizmet kalitesinin artırılması ve bu yolla turist memnuniyet düzeyinin yükseltilmesi strateji olarak belirlenmiştir.

Türkiye Turizm 2023 Stratejisi’nde vizyona yönelik ilkeler bölümünde turizm eğitimi ile iş gücü kalitesinin artırılması ve sektörde sertifikasyon sisteminin etkin bir şekilde uygulanması gerekliliği özellikle vurgulanmıştır. Ülke turizminin itibarı ve karlılığı, sektördeki personelin eğitilmiş olmasına, bu eğitimin kalitesine ve sürekliliğine bağlanmış ve turizm sektörünün gelişimi için sektör çalışanlarının ve hizmet sağlayıcıların beceri ve niteliklerinin artırılmasına yönelik mesleki eğitimlerin hayata geçirilmesi hedeflenmiştir.

Bölgede gerek turizm işletmelerinde, gerekse de genel hizmetler sektöründe kalifiye eleman sıkıntısı yaşanmaktadır. Turizm ve hizmetler sektörlerinde istihdam edilen personelin kalitesini ve kapasitesini yükseltmek, bu sektörlerde çalışmak isteyen kişilere yetkinlik kazandırarak istihdam edilme olanaklarını artırmak amacıyla bölge illerinde sertifikalı eğitim programının uygulanması planlanmaktadır. Bu sertifikalar kurumlar nezdinde geçerliliği olan sertifikalar olacaktır.

2024 – 2028 yıllarını kapsayan Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi’nde belirtildiği gibi, turizm sektöründe rekabetçiliğin korunması için nitelikli iş gücü ve kaliteli tesis ile hizmetlerin sağlanması büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, kalkınma ajansları tarafından meslek edindirme programları düzenlenecektir. Bu programlar, otellerde ve restoranlarda yerinde danışmanlık hizmetleri sunarak, sektöre girişimci ve nitelikli personel kazandırmayı hedeflemektedir. Bu faaliyetlerin Fırat Turizm Elçileri adıyla markalaştırılması planlanmaktadır. Bu program kapsamında elde edilen sertifikalar, sektöre hem girişimci hem de nitelikli personel kazandıracaktır.

3.2. Turizm Sektörü Bilinçlendirme Faaliyetleri

Turist memnuniyet düzeyinin artırılmasının bir bileşeni de bölgedeki turizm paydaşlarının ve turizm yöneticilerinin bilinç seviyesinin artırılmasıdır. Turizm sektörünün sosyoekonomik gelişmişliğe katkısının daha yakından kavranması ve politika yapıcılarının turizm vizyonunun geliştirilmesi bölge turizminin gelişmesine katkı sağlayacaktır. Özellikle bölgenin turizm açısından önemli merkezlerinin yurt içi ve yurt dışındaki benzer özellikteki noktalarla kıyaslanması, zaman içerisindeki gelişim seyrinin ortaya konması ve bölgedeki turizm noktalarının aynı aşamaya nasıl gelebileceği ile ilgili değerlendirmelerin yapılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda bölge turizm potansiyelinin efektif kullanılmasına yönelik tecrübe paylaşım ve vizyon geliştirme programları düzenlenmesi planlanmaktadır.

3.3. Ev Pansiyonculuğunun Bölge Genelinde Yaygınlaştırılması

Turizmin gelişimine yönelik yapılan yatırımların istihdama katkı sağlaması önem arz etmektedir. Bu minvalde, gerek kırsalda yaşayan kadınların ekonomik hayata katılımına destek sağlanması gerekse de ajans tarafından açılan trekking rotalarını ziyaret eden turistlerin konaklama seçeneklerine alternatif oluşturulması için ev pansiyonculuğunu geliştirmeye yönelik faaliyetler organize edilecektir.

İlk aşamada Tunceli’de düzenlenecek olan ev pansiyonculuğunu geliştirme faaliyetleri kapsamında; bilgilendirme toplantıları organize edilecek olup, ev pansiyonculuğu için uygun olduğu tespit edilen kişilere yönelik eğitim ve danışmanlık hizmeti sunulacaktır. Ayrıca, ev pansiyonculuğu yapan kişiler ile hediyelik eşya üreten kişiler arasında iş birliği yapılacaktır ve ev pansiyonculuğu yapan kişilere hediyelik eşya üretimi hakkında bilgi ve beceriler kazandırılacaktır. Bölgedeki ev pansiyonculuğunun hizmet altyapısının tanıtılması,

geliştirilmesi, sosyal medya ve Airbnb gibi platformlarda dijital erişilebilirlik ve görünürlüklerinin artırılmasına yönelik faaliyetler yapılacaktır.

Bununla birlikte, iyi uygulama örnekleri ziyaret edilerek, ilk aşamada pilot olarak Tunceli’de uygulanacak olan bu faaliyetlerin, önümüzdeki süreçte bölgenin diğer illerinde de organize edilmesi planlanmaktadır.

4. Tanıtım ve Yatırım Destek

4.1. Turizm Blogger Infotur, Fam Trip, Influencer ve Diğer Etkinlikleri Düzenlenmesi

Blogger ve vloggerların bölgeye davet edilerek bölgeyi tanımlarının ve tanıtımlarının sağlanması amaçlanmaktadır. Ayrıca bölge tanıtımını etkin yapabilecek tur firmaları, havayolu firmaları, sosyal medya fenomenleri vb. için de fam tripler ve etkinlikler organize edilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, bölgede yer alan üniversitelerin öğrenci kulüpleriyle tanıtım konusunda iş birliği yapılacak olup, yüksek takipçili öğrenciler ile fam tripler düzenlenerek tanıtım faaliyetlerinde devamlılık sağlanacak, bölge üniversitelerinde eğitim alan öğrencilerin birer gönüllü turizm ve tanıtım elçisi olmaları yolunda çalışmalar yapılacaktır. Erasmus öğrencileri ve diğer yabancı öğrencilerin de bölgeyi tanıması ve tanıtması adına faaliyetler düzenlenecektir.

Geçtiğimiz dönemde, Malatya, Elâzığ, Bingöl ve Tunceli’de oluşturulan trekking rotalarının tanıtılması amacıyla doğa ve macera turizmi konusunda faaliyet gösteren seyahat acenteleri ve kulüplerin katılımıyla fam tripler organize edilmiştir. 2025 yılı içerisinde de doğa ve macera turizmi konusunda faaliyet gösteren seyahat acenteleri ve tur rehberlerinin katılımıyla fam tripler organize edilecektir.

Bölgenin tanıtımını amacıyla gerçekleştirilecek etkinlikler dışında da turizm sektöründe faaliyet gösteren dijital ve basılı medya organlarında yer alınması suretiyle tanıtım faaliyetlerinde süreklilik sağlanması ve geniş kitlelere ulaşılması amaçlanmaktadır.

4.2. Yukarı Fırat Havzası Turizm Destinasyonu Görsel Kimlik Çalışmaları, Markalaştırılması ve Tanıtımı

Ajans tarafından bölgedeki ilgili paydaşlarla iş birliği içinde destinasyona yönelik markalaşma çalışması çerçevesinde “Fırat’ı Keşfet” markası ortaya çıkarılmıştır. Teknolojinin her geçen gün destinasyon tanıtımında önemli bir yer edinmeye başlaması ve tüketici davranışları üzerinde dijital mecraların etkisinin artması nedenleriyle oluşturulan markanın dijital

platformlarda kullanımına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu kapsamda www.firatikesfet.com adıyla bölgenin tüm turizm unsurlarının yer aldığı bir web sitesi, @firatikesfet adı ile instagram, twitter, facebook, youtube, wikiloc ve spotify gibi sosyal medya ve diğer turizme dair dijital platformlarda hesaplar açılmıştır. Dijital markalaşma ve görsel kimlik oluşturmaya yönelik çalışmalar sürdürülmekte olup geliştirilmekte olan bazı faaliyetler aşağıda belirtilmiştir;

a) Bölge Dijital Tanıtım Altyapılarının Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması

Bölgenin tanıtımına yönelik sabit, detaylı ve yönlendirici dijital bilgi kaynaklarının (web sitesi, aplikasyon) olması bölgeyi ziyaret edecek turistler açısından oldukça önemlidir. Bölgenin turistik ve gastronomik tüm değerlerine ait harita tabanlı dinamik veri ve görsellerin bulunduğu dijital bilgi kaynakları www.firatikesfet.com.tr web adresi üzerinden kullanıma açılmış olup bölgenin turizm değerleri ile ilgili içerikler tamamlanmıştır. 2025 yılı ve ilerleyen yıllarda kullanıcılardan gelecek geri bildirimler kapsamında web sitesinin geliştirilmesi, yeni içerikler oluşturulması ve güncel tutulması süreci devam edecektir. Bu kapsamda, Fırat'ı Keşfet web sitesinin, bölgenin dijital kültür kütüphanesi olma hedefi doğrultusunda, zengin içerik ve kaynaklarla desteklenmesi planlanmaktadır. Ayrıca, sitenin İngilizce olarak yayına geçmesi için çalışmalar devam edecektir.

b) Sosyal Medya Yönetimi, Dijitalleşme ve Yenilikçi Teknolojilerle Markalaşma

Destinasyon markası için ajans tarafından oluşturulacak sosyal medya hesaplarının etkin şekilde kullanılarak güncel tutulması ve ulusal ile uluslararası takipçi sayılarının artırılması amacıyla çeşitli stratejiler uygulanmaktadır. Fırat'ı Keşfet markasının bilinirliğinin artırılması sürecinde sosyal medya platformları 2025 yılı içerisinde aktif bir şekilde yönetilmeye devam edilecektir.

Fırat'ı Keşfet markasının ve dolayısıyla bölgenin tanıtımına yönelik fotoğraf, video, tanıtım filmi vb. içerik oluşturma ve reklam verme faaliyetleri ile gerçekleştirilecek ve ihtiyaç duyulduğunda profesyonel hizmet alımı sağlanacaktır. Tanıtım sürecinde oluşturulacak içerikler ihtiyaç duyulduğu takdirde basılı materyallere dönüştürülebilecektir.

c) Tanıtım Materyali Çalışması

Yukarı Fırat Destinasyon markası ile TRB1 Düzey 2 Bölgesi illerinin ajans tarafından katılım sağlanan faaliyetlerde tanıtımını sağlamak amacıyla çeşitli tanıtım materyali ve promosyon

ürünlerinin tasarım, illüstrasyon tasarımı ve baskı işleri gerçekleştirilecek, tüketime yönelik mal ve malzeme satın alımları yapılacaktır. Bu kapsamda geçtiğimiz dönemde il ve bölge turizm haritaları, bunların İngilizce versiyonları, yürüyüş rotaları, bisiklet rotaları, tanıtım seti kutusu gibi tasarımlar hazırlanmış ve ilgili paydaşlarla paylaşılmıştır. 2025 yılı içerisinde Bingöl ve Tunceli illerine ait trekking ve bisiklet rotaları broşürleri de hazırlanacaktır. Alternatif rotaların ortaya çıkması ile yeni broşür tasarımları da yapılacaktır.

TRB1 Bölgesi'nde hizmete girecek yeni tren seferlerinin tanıtımını yapmak amacıyla bir tanıtım filmi oluşturulacaktır. Tanıtım filminin bölgenin doğal güzelliklerini, kültürel zenginliklerini ve tren yolculuğunun sağladığı konforu ön plana çıkarması planlanmaktadır.

d) Yönlendirme Tabelaları Yapımı

Görsel kimlik çalışmaları sonucunda oluşturulan logoların kullanıldığı yönlendirme ve tanıtım tabelaları, paydaşlarla iş birliği yapılarak nihai haline getirilecektir. Geçtiğimiz dönemde belirlenmeye başlanan ve 2025 yılı içerisinde tamamlanması planlanan bölge bisiklet rotaları, trekking rotaları ve diğer alternatif turizm destinasyonlarının altyapı eksikliklerinin giderilmesine yönelik çalışmalar bu tabelalarla desteklenecektir.

4.3. Yatırım Ortamının Geliştirmesine Yönelik Lobi ve Tanıtım Faaliyetleri

“Türkiye 2023 Turizm Stratejisi” belgesinde turizmde farklı, özgün ve ulusal değerlere sadık kalınarak çağdaş değerlerin vurgulanmasına, hedef kitleye yönelik turizm ürünlerinin ön plana çıkarılmasına, turizm pazarında yarışabilmek ve pazar payını kaybetmemek için imajın kurumsallığının ve sürekliliğinin sağlanmasına ve bu faaliyetlerin lobi, ağırlama gibi halkla ilişkiler etkinlikleri ile desteklenmesine özellikle değinilmiş ve hedefler arasında belirtilmiştir.

Yukarı Fırat Havzası turizminin gelişimi ve markalaşması yönünde turizm sektöründe yatırım yapacak yatırımcıların bölgeye daveti, yatırımcıların yerinde ziyareti ve yatırım yapmaları yönünde lobi faaliyetleri yürütülecektir. Destinasyonun tanıtımı, markalaşması, pazarlanması ve markanın sektörde tutundurulması adına yurt içi ve yurt dışı tanıtım ve lobi faaliyetlerine katılım sağlanacak ve aynı şekilde benzer faaliyetlere ev sahipliği yapılacaktır.

Ayrıca Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda ajans tarafından hazırlanan/hazırlanacak yatırım fizibilitelerinin yatırımlara dönüştürülmesi ilgili kurumlarla iş birliği içinde yatırımcılara tanıtımı yapılacak ve düzenlenecek yatırım zirvesi organizasyonlarına katılım sağlanacaktır.

4.4. Munzur Doğa ve Su Sporları Festivali

2017 yılında Dünya Rafting Federasyonu (WRF) tarafından resmi rafting parkuru ilan edilen Munzur Nehri'nde; 2018 yılında Türkiye Rafting Şampiyonası ve 2019 yılında Dünya Rafting Şampiyonası düzenlenmiştir. Bununla birlikte, 2022 yılında ajans tarafından belirlenen trekking rotaları yapılacak bir doğa festivali ile tanıtılmış olacaktır. Bu çerçevede, Tunceli'nin doğa ve akarsu – rafting turizmi konularında markalaştırılması çalışmaları kapsamında alternatif turizm etkinlikleri yapılması planlanmaktadır.

Tunceli Valiliği ve Tunceli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile iş birliği gerçekleştirilerek 2025 yılı içerisinde Munzur Doğa ve Su Sporları Festivali düzenlenecektir.

4.5. Fırat'ı Pedallıyoruz

Geçtiğimiz dönemde ajans tarafından belirlenen ve önümüzdeki süreçte belirlenecek olan bisiklet rotalarının tanıtımı amacıyla ilgili paydaşların katılımıyla etkinlikler organize edilecektir.

4.6. Ovacık ve Hesarek Kar Festivalleri

Tunceli Ovacık ve Bingöl Hesarek Kayak Merkezleri bölgenin diğer illerinden ve farklı bölgelerden turist çeken iki önemli turizm merkezidir. Bu merkezler şehrin sakinlerine hizmet verdiği gibi özellikle komşu bölgelerden misafirleri yoğun şekilde ağırlamaktadır. Bu merkezlerin daha geniş kitlelere tanıtımı ve dolayısıyla bu merkezlere yapılacak kamu ve özel sektör yatırımlarının özendirilmesi amacıyla ilgili paydaşlarla iş birliği içerisinde kar festivalleri düzenlenecektir.

4.7. Bingöl Fotoğraf Maratonu

Bingöl'ün doğal güzelliklerinin tanıtımını yapmak ve ilin kış fotoğraf arşivini oluşturmak amacıyla ilki 2019 yılında, ikicisi 2022 yılında, üçüncüsü ise 2024 yılında kış ve ilkbahar temalarıyla düzenlenen ve büyük ilgi gören Bingöl Fotoğraf Maratonu etkinliği 2025 yılında sonbahar temasıyla organize edilecektir.

5. Ajans Destekleri

5.1. Teknik Destek Programı

Turizm sektörünün gelişmesine katkı sağlayabilecek kurum ve kuruluşların kapasitesinin artırılmasına yönelik eğitim ve danışmanlık desteği sağlanacaktır.

5.2. Mali Destek Programı

5.2.1. 2025 Yılı Fırat Turu Destek Programı

"Fırat Turu" markasını oluşturarak bölgeyi yeni bir turizm destinasyonu olarak yerli turiste ve turizm ekosistemine tanıtmak ve bölgeye düzenli turların düzenlenmesini sağlamak amacıyla tasarlanan Fırat Turu Destek Programı "Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği" madde 7.2 kapsamında yenilikçi destek türü pilot uygulaması çerçevesi içerisinde uygulanacaktır.

5.2.2. GÜDÜMLÜ Proje Desteği

Yıl içerisinde gerçekleştirilecek ihtiyaç analizi kapsamında yeni bir güdümlü proje veya projeler kurgulanacaktır. Proje güdülenirken ilgili yararlanıcı kuruma proje süresi içinde kadın stajyer çalıştırılmasına yönelik yönlendirmeler yapılacaktır.

6. Diğer Proje ve Faaliyetler

6.1. Bingöl Kentpark Projesi

Ilıcalar Bölgesi'ndeki termal kaynak, Bingöl Özel İdaresi tarafından Bingöl kent merkezine getirilmiş olup bu termal kaynak odağında 5 yıldızlı termal otel, fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezi, alışveriş ve yaşam merkezi yatırımlarını içeren kompleksinin yap-işlet-devret modeli ile hayata geçirilmesi planlanmaktadır. İlgili kompleksin fizibilitesi ajans desteği ile hazırlanmış olup ajans ve Bingöl Valiliği tarafından yatırımı yapabilecek özel sektör müteşebbislerinin bölgeye çekilmesine yönelik faaliyetler yürütülmüştür. Bu alanın yap işlet devret modeliyle işletmeye alınabilmesi için idari ve teknik şartname ile uygulama sözleşmesi oluşturma çalışmaları geçtiğimiz dönemde tamamlanmış olup 2024 yılı içerisinde projenin YİD modeliyle hayata geçirilmesine yönelik ihale süreçlerin tamamlanmıştır. 2024 yılında başlayarak faaliyete geçmesi beklenen yatırımın uygulama döneminde de danışmanlık ve yatırım takip çalışmaları yürütülecektir.

6.2. Hesarek Kayak Merkezi

12 Mart 2024 tarih ve 32487 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararı ile Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (KTKGB) ilan edilen Hesarek Kayak Merkezi, Türkiye'de 28'inci kış temalı KTKGB arasında yer almıştır. İmar çalışmaları devam eden merkezin geliştirilmesi için 2025 yılında yeni kamu ve özel sektör yatırımlarının hayata geçmesi için ajans tarafından yatırımcı bulma, yatırım takip ve koordinasyon faaliyetleri yürütülecektir.

6.3. Harput'un UNESCO Kültür Mirası Kalıcı Listesine Girmesine Yönelik Faaliyetler

Sahip olduğu tarihi ve kültürel özelliklerle önemli bir turizm destinasyonu olan Harput 2018 yılında UNESCO Geçici Miras Listesi'ne alınmıştır. Elâzığ Belediyesi koordinasyonunda yürütülen kalıcı miras listesine alınmasına yönelik çalışmalar ajans tarafından takip edilmekte ve koordinasyon toplantılarına katılım sağlanmaktadır. Önümüzdeki dönemde kalıcı listeye girmesine ve tanıtımına yönelik faaliyetlere 2025 yılında aktif katılım sağlanması hedeflenmektedir.

6.4. Yöresel Ürünler Platformu “anadoludakiler.org” Web Sitesine Yönelik Faaliyetler

Ün ve kalitelerini buldukları yerin özgün koşulları ya da beşeri faktörünün bilgi, beceri, deneyim ve geleneklerinden alan yöresel ürünler var oldukları coğrafyaların kalkınmasında önemli rol oynamaktadırlar. Yöresel ürünlerin taşıdığı potansiyelin daha iyi kullanılabilmesi, üretici-girişimci-tüketici zincirinin daha sağlıklı, katma değerli ve sürdürülebilir işleyebilmesi amacıyla Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü ve Kalkınma Ajansları tarafından çeşitli çalışmalar yürütülmektedir.

Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü girişimleri ve öncülüğünde, Japon hükümetinin donörlüğü ile “İşten Sosyal Uyuma Projesi” hayata geçirilmektedir. Projenin bileşenleri arasında yöresel ürünlerin belirli kriterler dâhilinde seçilmesi, hikayelendirilmesi, özgün yönleriyle tanıtılması ve görselleştirilerek bir web portalı aracılığıyla üretici ve girişimcilerle buluşturulması bulunmaktadır. Bu doğrultuda gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde “anadoludakiler.org” web platformu hayata geçirilmiştir. Platformun teknik bakım ve geliştirme çalışmalarının yanında markayla ilişkili tanıtım, tutundurma, danışmanlık ve paydaşlarla iş birliği faaliyetleri yürütülecektir.

e. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programı 6 aylık dönemler çerçevesinde 3 senelik olarak planlanmış olup yıl içindeki faaliyet takvimi aşağıda sunulmuştur.

Tablo 12: BTG SOP Faaliyet Takvimi

Bileşen Adı	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
Yukarı Fırat Havzası Tematik ve Alternatif Rotaların Belirlenmesi	Mart	Eylül
Mekân Bazlı Konsept Yatırım Projeleri İçin Fizibilite ve Plan Hazırlanması	Ocak	Aralık
Turizm Noktalarının Altyapı Raporunun Hazırlanması	Ocak	Haziran

Bileşen Adı	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
Turizm Sektörü İle İlgili Dokümantasyon Oluşturulması	Ocak	Mayıs
Ekolojik Köy / Kırsal Yaşam Merkezleri Geliştirilmesi	Ocak	Ekim
Turizm Yönetişim Ağı	Ocak	Aralık
Şehirlerin Ulusal ve Uluslararası Ağlara Katılımına Yönelik Faaliyetler	Ocak	Aralık
Yukarı Fırat Destinasyonu Tanıtım ve Markalaşma Organizasyonlarına Yönelik İlgili Paydaşlarla İş Birlikleri	Ocak	Aralık
İnsan Kaynağı Geliştirme Programı ve Eğitim Danışmanlığı	Mart	Kasım
Turizm Sektörü Bilinçlendirme Faaliyetleri	Şubat	Mayıs
Ev Pansiyonculuğunun Bölge Genelinde Yaygınlaştırılması	Ocak	Aralık
Turizm Blogger Infotur, Fam Trip ve Influencer Etkinlikleri Düzenlenmesi	Ocak	Aralık
Yukarı Fırat Destinasyonu Görsel Kimlik Çalışmaları, Markalaştırılması ve Tanıtımı	Ocak	Aralık
Yatırım Ortamının Geliştirmesine Yönelik Lobi ve Tanıtım Faaliyetleri	Ocak	Aralık
Munzur Doğa ve Su Sporları Festivali	Mayıs	Temmuz
Fırat'ı Pedallıyoruz	Nisan	Eylül
Ovacık ve Hesarek Kar Festivalleri	Ocak	Mart
Bingöl Fotoğraf Maratonu	Eylül	Kasım
Teknik Destek Programı	Ocak	Aralık
Fırat Turu Destek Programı	Mayıs	Kasım
Güdümlü Proje Desteği	Ocak	Aralık
Diğer Proje ve Faaliyetler	Ocak	Aralık

f. İzleme ve Değerlendirme

Turizm, Tanıtım ve Markalaşma Birimi tarafından haftalık faaliyet raporlarında SOP'un gidişatı ile ilgili durum bilgisi verilecektir. SOP'ların ilerleme durumu ve faaliyet planlaması ile ilgili 3'er aylık dönemlerde Genel Sekreter başkanlığında koordinasyon toplantıları düzenlenecektir. Turizm, Tanıtım ve Markalaşma Birimi faaliyet takvimini takip edecek, ilgili paydaşlarla koordinasyonu sağlayacak ve gerekli tedbirleri uygulamaya alacaktır.

2.3. TARIMSAL ÜRETİMİN VE VERİMLİLİĞİN ARTIRILMASI SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

a. Amaç

TRB1 Bölgesinde tarım sektöründe verimliliğin artırılması ve katma değerın yükseltilmesi, Tarımsal Üretim ve Verimliliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programının genel amacı olarak belirlenmiştir.

Programın özel amaçları;

1. Süt ve yem bitkileri üretimi artırılarak Bölgede son dönemde gerçekleştirilen yatırımlar dâhilinde süt sektöründe azami katma değer artışının sağlanması
2. Bölgede tarımsal üretici örgütlenmelerinin etkinlik düzeyi artırılarak üreticiler arasındaki iş birliklerinin geliştirilmesi ve iklim değişikliğine uyumlu üretim biçimlerinin yaygınlaştırılması,
3. Tarımsal üretici örgütlenmeleri ve tarımda genç girişimciliğin geliştirilmesi
4. Kayısı ve arı ürünleri başta olmak üzere yöresel ürünlerde katma değer artışı

b. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

TRB1 Bölgesi, 2023 TÜİK verilerine göre 488.157 büyükbaş, 2.292.342 küçükbaş hayvan varlığı ile tarım ve kırsal kalkınma alanında önemli bir potansiyele sahiptir. TÜİK'in hanehalkı iş gücü verilerine göre 2023 yılı için Bölge'de istihdamın %28,9'unu tarım sektörü oluşturmaktadır. Bu oran %14,8'lik ulusal ortalamanın neredeyse 2 katıdır. Toplam 169 bin kişilik tarım istihdamı ile 26 bölge arasında tarımsal istihdam sayısının en fazla olduğu 13'üncü bölgedir.

2022 yılında yayınlanan Türkiye'de Kentsel ve Kırsal Yerleşim Sistemleri (YER-SİS) çalışması kapsamında gerçekleştirilen saha çalışmalarında bölgedeki kırsal mahalleler başta olmak üzere bölgenin büyük bir bölümünde sosyal tesis, nispeten gelişmiş hizmet merkezlerinde ise iktisadi nitelikteki tesis türlerine yönelik ihtiyacın öncelikli olduğu gözlemlenmiştir. Bununla birlikte, iktisadi faaliyetlerin taleplerde belirleyici olduğu görülmektedir. Örneğin; hayvancılık faaliyetinin bölgenin tamamına yakınında yapılması ile süt toplama merkezine olan talebin bölgede önemli bir ağırlığa sahip olması arasında doğrudan bir ilişki olduğu değerlendirilmektedir. TRB1 Bölgesi'ndeki kırsal yerleşimlerin önde gelen üretim faaliyeti büyükbaş hayvancılık olurken, bu faaliyeti tahıl ve baklagiller yetiştiriciliği, kümes hayvancılığı, sebze yetiştiriciliği, meyve yetiştiriciliği, küçükbaş hayvancılık ile süt ve süt ürünleri üretimi takip etmektedir. Hediyeleş eşya ve el sanatları faaliyeti ile ipek böcekçiliği ise en az gerçekleştirilen üretim faaliyetleri olmuştur.

Fırat Nehri havzasının varlığına rağmen nadas oranının yüksek oluşu, Bölge'de sulu tarım ve dönüşümlü ekim uygulamalarının yaygın olmaması ile açıklanabilir. Nüfusun üçte birinin tarım sektöründe faaliyet gösterdiği Bölge'de tarımsal katma değer açısından bölgenin diğer Düzey-2 bölgelerine göre daha düşük performans sergilediği görülmektedir. Tarımsal üretimde katma değer ve verimliliğin artırılması, bölge kalkınması ve refahın eşitlikçi anlayışla kırsal nüfusa yayılması için elzemdir.

Tarımsal istihdamın büyük çoğunluğunun orta yaş ve üzeri üreticiler olması gelecekte bu sayının büyük oranda düşeceğinin göstergesidir. Ayrıca orta yaş ve üzeri çiftçilerin modern üretim tekniklerine ve teknolojiye yavaş uyum sağlamalarının üretimde verimliliği olumsuz etkilemesi nedeni ile tarımsal nüfusun gençleştirilmesi gerekmektedir. Genç nüfusun sosyal ve ekonomik beklentilerinin karşılanamaması nedeni ile şehirlere göç etmesinin engellenerek tarımsal ekonomiye katkı sunmalarını sağlamak, hem bölge hem de ülke ekonomisinin geleceği için büyük önem arz etmektedir.

Kahramanmaraş merkezli depremler sebebiyle; kentsel alanlarda yaşayan nüfusun yoğunluğu ilk etapta geçici bir süreliğine ilçe ve köy bölgelerinde ikamet etmek durumunda kalmıştır. Bu sebeple göç alan bölgelerde temel hizmetlere erişim açısından sorunlar meydana gelse de, deprem yardımları yapan kurum, kuruluş ve sivil toplum kuruluşlarının mobil destekleri ile önemli ölçüde azaltılmıştır. Kısmi olarak yaşanan sorunlar, deprem ve doğal afetler sırasında çalışacak kurum, kuruluş ve sivil toplum kuruluşlarının geliştirilecek donanım, yazılım ve uygulanacak eğitimlerle daha etkin afet ve kriz yönetiminin mümkün olabileceği değerlendirilmektedir. Orta uzun vadede ise kırsalda gerçekleşen bu nüfus artışının kalıcı olmayacağı, bu geçici kitlenin barınma imkânı sağlayabildiği anda merkez ilçelere döneceği, dönememesi durumunda ise başka illere göç edeceği değerlendirilmektedir. Dahası, kırsal alanlarda başta tarım sektörünün sürdürülebilirliği olmak üzere gerekli önlemler alınmadığı takdirde deprem bölgesinde kırsal nüfusun deprem öncesinden daha hızlı bir şekilde azalacağı düşünülmektedir.

Kırsal nüfus başına düşen tarımsal katma değer ve verimliliğin artırılması için tarım sektöründe modernizasyon projelerinin yaygınlaştırılması ve doğru bilgiyle tarımsal faaliyetin geliştirilmesi gerekmektedir. TRB1 2024-2028 Bölge Planı'nda Tarımsal Üretimin ve Verimliliğinin Artırılması, 5 Stratejik öncelikten biri olarak belirlenmiştir.

2018 yılında “Proje Bazlı Yatırım Teşvik Sistemi” kapsamında desteklenen ve Ulusal bir firma tarafından hayata geçirilmeye başlanan “Doğu-Güneydoğu Anadolu Sütçülük Projesi Bingöl Entegre Teknik Hayvancılık Yatırımı”, Bölge tarımı için bir kaldıraç olarak öngörülmektedir. Türkiye’deki 4. Entegre Tesis yatırımı için Bingöl’ü seçen Firmanın yatırımı, “Proje Bazlı Yatırım Teşvik Sistemi” kapsamında desteklenmektedir. Yatırım ile ilgili Bakanlar Kurulu Kararı’nın 20.05.2018 tarihinde Resmi Gazete ’de yayınlanması ile Bingöl yatırımına başlanmış olup, tesis kademeli olarak 2020 yılında faaliyete geçmiştir. Proje bütçesi 2 Milyar 300 Milyon TL olan bu yatırım tüm bileşenleri ile tamamlandığında, tesis 1.012 kişiye

doğrudan istihdam sağlayacak ve yaklaşık 8.000 aileye dolaylı gelir sağlamış olacaktır. 2024 yılında günlük 210 ton süt işleme kapasitesine ulaşan tesiste yaklaşık 780 kişi istihdam edilmiştir.

Tablo 13: Doğu-Güneydoğu Anadolu Sütçülük Projesi Bingöl Entegre Teknik Hayvancılık Yatırımı Kapasite Verileri

Ürün	Kapasite
Toplam Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliği	22.500 Baş/Dönem
Süt Yönlü Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliği (Sağmal)	10.000 Baş/Dönem
Et Yönlü Büyükbaş Hayvan Yetiştiriciliği	5.000 Baş/Dönem
Süt İşleme	1.000 Ton/Gün
Genomik Boğa Yetiştirme Merkezi	50 Baş/Dönem
Embriyo Üretim Merkezi	10.000 Adet/Yıl
Yem Üretimi	700 Ton/Gün
Yem Bitkileri Yetiştiriciliği	3.000 Dekar/Alanda
Organomineral Gübre	450.000 Ton/Yıl
Elektrik (Biyogazdan)	6,4 MWh

Tesisin tamamen faaliyete geçmesi ile birlikte 250 km’lik yarıçaptaki alanda üretilen süt ve yem bitkileri sayesinde Ulusal Entegre Süt İşleme tesisi ve Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKDYP) desteği ile bölgede kurulan diğer süt işleme tesisleri için önemli bir pazar olacaktır. Bölgede hayvancılığa ve yem bitkilerine ilişkin; makina/ekipman üretimi, ambalaj malzemeleri üretimi, inşaat, yeni tarımsal teknolojilerin, otomasyonun ve sürü yönetiminin gerektirdiği yazılım ve programların üretimi, mekanik, elektrik ve elektronik alanlarında destek hizmetlerinin sağlanması gibi yatırımla ilişkili sektörlerde yatırımın çarpan etkisi de hesaba katıldığında önemli gelişmeler yaşanacağı öngörülmektedir. Bu tesisler, sadece Bingöl’ün değil, çevre illerin de ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlayacak olup yaklaşık 8.000 aile bu tesisin pozitif dışsallığından etkilenecektir. Tesis tam kapasite ile çalışmaya başladığında ise süt, kaba yem, kesif yem ve ham madde alımı ile taşıma ve dağıtım hizmetleri, diğer bölgesel mal ve hizmet alımları, gübre ve atık alımları ve tesiste çalışacak işçi ücretleriyle Bölge insanına gelir sağlanacaktır. Söz konusu yatırımın bir “Bölgesel Kalkınma Projesi” olarak hayata geçirilerek, Bölgenin Bingöl merkezli olarak süt hayvancılığı, yem bitkileri ve tarıma dayalı sanayi konusunda Pilot Bölge olarak belirlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Yatırımdan beklenen bölgesel faydanın sağlanabilmesi için; hayvancılığın, firmanın temel girdileri olan süt ve yem bitkisi üretiminin hem miktar hem kalite olarak geliştirilmesi şarttır. Bu kapsamda özel sektörün yönlendirmesi ve Bölgedeki Üniversiteler, Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, Tarım ve Kırsal

Kalkınmayı Destekleme Kurumu İl Koordinatörlükleri, Tarım ve Orman İl Müdürlükleri, Ziraat Bankası, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı gibi kurumların destekleri ile süt ve bitkisel yem üretimi yapacak işletmelerin kurulması, mevcutların bu yönde geliştirilmesi, çiftçilerin, öğrencilerin, ilgili kamu görevlileri ve diğer paydaşların eğitilmesi ve verimli bir üretim ekosisteminin kurulması gerektiği değerlendirilmektedir. Ayrıca, sözleşmeli süt sığırcılığı uygulamalarının hayata geçirilmesi ve tarım ve hayvancılık alanındaki sigorta uygulamalarının geliştirilmesi, yatırımdan beklenen faydaların sağlanmasında önemli rol oynayacaktır. Ajans, Bölgede 20, 30, 50, 100, 150 baş ve daha büyük ölçekli süt hayvanı çiftliği için uygun tip projelerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, süt hayvancılığı ve yem bitkileri üretimi konularında Bölgede eğitimlerin düzenlenmesi, tarımsal birlik ve kooperatiflerin geliştirilmesi, tarımsal tesislerin sayısının ve verimliliğinin artırılmasına yönelik iş birliklerinin tesis edilmesi ile Bölgenin rekabet gücünün geliştirilmesini amaçlamaktadır.

Üniversitelerin “Bölgesel Kalkınma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşması Programı” kapsamında “Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma” alanında bölgede bulunan Bingöl Üniversitesi pilot üniversite seçilmiştir. Bingöl ilinde tarımsal çalışmalar kapsamında “Arı ve Arı Ürünleri” ile “Ekonomik Değeri Yüksek Bitkilerin Tespiti ve Değerlendirilmesi” başlıkları altında proje teklif çağrıları uygulanmaktadır. Bingöl Üniversitesi’nde “Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma” kapsamında verilecek destekler Ajans tarafından yakinen takip edilecek olup, olası iş birliği çalışmaları ile tarımsal üretimde verimlilik ve katma değer sağlama çalışmaları planlanacaktır.

Ülkemiz tarımının en önemli sorunlarından biri üreticilerin örgütlenerek güçlenememesi veya var olan üretici örgütlerinin misyonlarını yerine getirebilecek insan kaynağı, kurumsal ve fiziki altyapıya sahip olmamalarıdır. Bölgede, 2024 yılı itibariyle çoğunluğu Malatya ilinde faaliyet göstermekte olan ve yoğunlukla yöresel ürünlerin katma değerli ürünlere dönüştürülerek pazarlanması faaliyetini yürüten otuzdan fazla kadın girişimi ve işletme kooperatifi bulunmaktadır. Ayrıca Bölge illerinde çoğu Kırsal Alanda Sosyal Destek Projesi (KASDEP) desteklerinden yararlanmak üzere kurulmuş yüz ellinin üzerinde tarımsal kalkınma kooperatifi bulunmaktadır. Sürdürülebilir kırsal kalkınmanın önemli araçlarından biri olan tarımsal üretim örgütlenmesi kapsamında Bölgedeki üretici örgütlerinin sürdürülebilir güçlü yapılara dönüştürülerek kurumsal kapasitelerinin artırılması gereklidir. Üretici örgütlenmelerinin önemi konusunda farkındalık oluşturularak tarımsal üretimle ilgili kooperatifler ve üretici birliklerinin kurulması koordine ve teşvik edilecek, mevcut üretici örgütlerinin etkinlik düzeyi artırılabilecektir. Ayrıca düzenlenecek eğitim ve organizasyonlarla üretici örgütlerine üye olan üreticilerin

tarımsal üretim ve pazarlama konusunda bilgi, beceri ve yeteneklerinin artırılmasına devam edilecektir.

Coğrafi işaretler, bölgelerin ekonomilerinin gelişmesi, yöresel üreticilerin yerel kaynakları daha iyi değerlendirmesi, yerel istihdamın artırılması ve hayat şartlarının gelişmesi, bölgelerin marka kimliğinin desteklenmesi, bilinirlik ve olumlu algının artmasıyla bu ekonomik iyileşmenin sürekliliğini sağlamak anlamında önemli avantajlar taşımaktadır. Coğrafi işaretli ürünlerin kendi değer zinciri içerisinde üretici/çiftçi açısından sağladığı katkılar; coğrafi işaretli ürün yetiştiren bireysel üretici/çiftçilerin, diğer bölgelerdeki üretici/çiftçilerden farklı olduğunun bilinmesi, ürünün ayırt edici (tadı, aroması, lezzeti, vitamin/mineral değeri vs.) özelliği ve yıllar boyunca taşıdığı karakteristik özelliği ile diğer benzer ürüne göre avantaj sağlaması, bilinirliği nedeniyle yurt içi ve yurt dışı pazarlara satış potansiyelini artırması, bireysel üretici/çiftçilerin gelirlerinde artış sağlama ve yeni iş fırsatlarını ortaya çıkararak tarımsal faaliyetlerin sürdürülebilir ve kalıcı olmasına öncülük etmesi olarak sıralanabilir.

Nüfus artışı ve kuraklık ile artan gıda sorunu, iklim değişikliği ve orman yangınları sebebiyle tarım alanlarının azalması, tarımda kaynak verimliliğinin gerekliliğini ön plana çıkartırken, tarıma bilimsel temelde yaklaşmayı da gerekli kılmaktadır. Bu nedenle kaynak verimliliği çalışmaları Bölgede tarıma yönelik ciddi adımların atılması konusunda önem arz etmektedir. Ayrıca farkındalık çalışmaları ile kaynak verimliliği ilkesi içerisinde de kendine yer bulan tarımda dijital dönüşüm ile ilgili bilgilendirme ve kapasite geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında ilgili kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonun da güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

c. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programının hedeflenen sonuç ve çıktıları aşağıda verilmiştir;

Tablo 14: Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması SOP Çıktı Göstergeleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	Pilot Meraların Mevcut Durum Analizi Raporu	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Tarım Yönetişim Ağı Odak Grup Toplantısı Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
İş Birliği ve Koordinasyon	Yöresel Ürünlerin Ticarileştirilmesine Yönelik Koordinasyon Faaliyeti Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	Kapasitesi Artırılan Üretici Örgütlenmesi Sayısı	Adet	30	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	DAP'a yönelik Gütülenen Proje Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	TKDK'ya Yönelik Gütülenen Proje Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
İş Birliği ve Koordinasyon	KoopDes Kapsamında İzlenen Proje Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Arıcılık ve Su Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi Etkinlik Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Süt ve Süt Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi Etkinlik Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Süt ve Süt Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi Katılımcı Sayısı	Kişi	200	Katılımcı Listeleri
Kapasite Geliştirme	Tarımsal Üretimde Verimlilik, Dijitalleşme, İklim Değişikliğine Uyum Etkinlik Sayısı	Adet	2	Katılımcı Listeleri
Kapasite Geliştirme	Tarımsal Üretimde Verimlilik, Dijitalleşme, İklim Değişikliğine Uyum Etkinlikleri Katılımcı Sayısı	Kişi	100	Katılımcı Listeleri
Kapasite Geliştirme	Nitelikli Genç Tarımsal Girişimciliğin Geliştirilmesine Yönelik Etkinlik Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Tanıtım ve Yatırım Destek	Tarım ve Hayvancılık Sektöründe Yatırımcı/Fon Çekmeye Yönelik Lobi/Tanıtım Faaliyetleri Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Uygulanan Teknik Destek Programı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Ajans Destekleri	Geliştirilen Gütümlü Proje Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	Verilen Proje Yazma Eğitimi Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	Gütülenen SOGEP ve CMDP Projesi Sayısı	Adet	4	Ajans Faaliyet Raporu
Diğer Proje ve Faaliyetler	Koordinasyonu Yapılan JICA Pilot Proje Sayısı	Adet	2	Ajans Faaliyet Raporu

Tablo 15: TÜK SOP Sonuç Göstergeleri

Özel Amaç	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Biri mi	Mevcut Durum	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Bitkisel Yem Üretimi Artış Oranı	Yüzde	-	20	TÜİK
1	TRB1 Bölgesi Sabit Süt Sağım Tesis Artış Oranı	Yüzde	-	10	TÜİK
1	TRB1 Bölgesi Seyyar Süt Sağım Makinası Artış Oranı	Yüzde	-	20	TÜİK
3	Bal Üretim Miktarı Artışı	Yüzde	-	10	TÜİK
4	Su Ürünleri Üretim Artış Oranı	Yüzde	-	10	TÜİK

d. Proje ve Faaliyetler

1. Araştırma, Analiz ve Programlama

1.1. Pilot Meraların Mevcut Durumlarının Analiz Edilmesi (Bingöl Karlıova Pilot)

Bingöl Karlıova pilot bölgesinde mera durumu saptanarak, ıslahına yönelik yapılacak faaliyetlerin belirlenmesi ve daha sonra uygulanacak diğer bölgelere örnek teşkil edecek analiz çalışması planlanmaktadır. Böylelikle son yıllarda bölgede gerilemekte olan mera hayvancılığının geliştirilmesine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

2. İş Birliği ve Koordinasyon

2.1. Tarım Yönetişim Ağı

2024 yılında Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yürütülen Ortak Tarım Politikası Ağı Teknik Destek Projesi kapsamında çeşitli toplantılara katılım sağlanmış olup, paydaşlar ile bir araya gelinmiştir. Ortak Tarım Politikası Ağı kapsamında toplantılara 2025 yılında da katılıma devam edilecektir. Yönetişim ağında yer alan paydaşlar ile tarımsal üretimde verimliliğin artması ve üretici örgütlerinin sürdürülebilir yapılara dönüştürülmesi amacıyla yürütülecek olan eğitim ve danışmanlık faaliyetleri ile proje fikirleri oluşturma çalışmaları; online toplantı, yüz yüze görüşme ve birebir ziyaretler şeklinde 2025 yılında da yapılmaya devam edilecektir.

2.2. Yöresel Ürünlerde Katma Değer Artışının Sağlanması

Bölgede coğrafi işaret tescili almış 71 yöresel ürün ve coğrafi işaret alma potansiyeli olan diğer ürünlerin ticarileşmesi ve ekonomik değerinin artırılmasına yönelik olarak ajansın danışmanlık desteği kooperatifler ve yerel yönetimler aracılığı ile sürdürülmektedir. Bu kapsamda

Büyükşehir ve İlçe Belediyelerine öne çıkan tarımsal ürünlere coğrafi işaret almaları, kadın kooperatifleri başta olmak üzere üretici örgütlerine tarımsal ürünlerin üretimi, katma değerli ürünler haline dönüştürülmesi, pazarlanması konularında teknik destek ve danışmanlık desteği ile desteklenmeye devam edilecektir.

2024 yılında Antalya Yöresel Ürünler Fuarı'na katılım sağlanmış, ayrıca katılım sağlayan diğer ajansların katılım sürecine ilişkin koordinasyon süreci de yürütülmüştür. 2025 yılında da yöresel ürünlerde katma değer artışı sağlanmasına katkı sağlayacak etkinliklere katılım sağlanması planlanmaktadır.

Bal, arı ve propolis gibi arı ürünlerinin markalaştırılması ve ticarileştirilmesine yönelik çalışmalarını halihazırda yürüten ve mali destekler vermiş olan Bingöl Üniversitesi ile iş birliğine devam edilecektir.

2.3. Tarımsal Üretici Örgütlenmelerinin Etkinlik Düzeyi Artırılarak Üreticiler Arasındaki İşbirliklerinin Geliştirilmesi

2024 yılında bölgedeki bazı üretici birliklerinin ürettiği ürünlerin Anadoludakiler platformu aracılığı ile tanıtımı ve satışına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Üretici örgütlerine tarımsal ürünlerin üretimi, katma değerli ürünler haline dönüştürülmesi, pazarlanması konularında teknik destek ve danışmanlık desteği ile desteklenmeye devam edilecektir. Doğrudan verilen desteklerin dışında; başvuru yapılabilecek desteklerin takip edilerek duyurulması, proje hazırlama dönemlerinde de birebir irtibatla olarak başarılı süreç yönetimi için destek verilmesine devam edilecektir.

2.4. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna (TKDK) Yönelik Projelerin GÜdülenmesi

Elazığ ve Malatya illerinde koordinatörlükleri bulunan TKDK, 2024 yılı itibariyle Bingöl ve Tunceli illerinde de koordinatörlük açılmış ve destek vermeye başlanmıştır. Özellikle ilk başvuru döneminde olan Bingöl ve Tunceli illeri için ilgili paydaşlara, TKDK'ya yönelik sundukları projelerin güdülenmesinde teknik destek ve danışmanlık desteği verilmiştir. 2025 yılında da Bölge illerinde teknik destek ve danışmanlık desteği vermeye devam edilecektir.

2.5. KoopDes Programının Yürütülmesi ve Projelerin İzlenmesi

Kooperatif ve üst kuruluşlarının üretim ve istihdama katkısı olacak yatırım projelerinin desteklenmesi, faaliyetlerinde etkinlik ve verimliliğin sağlanması, teknoloji ve yeni üretim tekniklerinden yararlanmalarına katkıda bulunulması ve bireysel tasarrufların uygun

kooperatif girişimcilik modelleri ile ekonomiye kazandırılması amacıyla Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen programa yapılan başvuruların değerlendirilmesi ve izlenmesi döneminde, kurumumuzdan görevlendirmeye destek verilmeye devam edilecektir.

2.6. Doğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığına (DAP) Yönelik Projelerin GÜdülenmesi ve İzlenmesi

Bölge Kalkınma İdareleri ile Kalkınma Ajansları arasında artan iş birliği faaliyetlerine paralel olarak ajansımız ile DAP Bölge Kalkınma İdaresi arasında da çeşitli alanlarda iş birlikleri gerçekleştirilmiştir. 2025 yılında da DAP projelerinin güdülenmesinde ve izlenmesinde yerelde aktif rol alınacaktır.

3. Kapasite Geliştirme

3.1. Arıcılık ve Su Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi

Bölge için önemli potansiyele sahip arıcılık ve başta alabalık olmak üzere su ürünleri sektörlerinin geliştirilmesine yönelik eğitim ve danışmanlık faaliyetleri gerçekleştirilecek, iyi uygulama örneklerinin bölgeye uyarlanmasına yönelik çalışmalar yapılacaktır.

3.2. Süt ve Süt Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi

2024 yılında ajansımız desteği ile Elazığ Süt Üreticileri Birliği üyelerine yönelik 11 farklı lokasyonda yerinde Süt Hayvancılığı Eğitimleri verilmiştir. Bu eğitimler kapsamında silaj yapımı ve kullanımı, bakım besleme ve hayvan sağlığı konularında çiftçilerin kapasiteleri artırılmıştır. Aynı eğitimlerin 2025 yılında Malatya ve Tunceli illerinde de verilmesi planlanmaktadır. Ayrıca eğitimlere katılan kadınların süt ve süt ürünleri sektöründeki bilgi ve becerileri artırılmış olacaktır.

3.3. Tarımsal Üretimde Verimlilik, Dijitalleşme, İklim Değişikliğine Uyum Alanlarında Gelişme

2022 yılında bölgedeki üreticilere ve Tarım İl Müdürlüklerinden mühendislere yönelik Bingöl, Elazığ, Malatya ve Tunceli illerimizde “Tarımda Dijitalleşme ve Verimlilik” temalı seminerler düzenlenmiştir.

Seminerlerde;

- Sulama sistemleri ve verimlilik eğitimi,
- Doğru tarım uygulamaları (mekanizasyon, toprak analizi, doğru ilaçlama, gübreleme) eğitimi,

- İyi tarım ve organik tarım uygulamaları eğitimi,
- Ulusal ve uluslararası tarımsal ürün ticaret platformları hakkında bilgilendirme,
- Tarım 4.0 uygulamaları hakkında bilgilendirme,
- E-Tarım portalı hakkında bilgilendirme,
- Akıllı tarım alanında devlet destekleri hakkında bilgilendirme,

konuları işlenmiştir.

2025 yılında da tarımsal üretimde verimlilik, dijitalleşme, iklim değişikliğine uyum alanlarında Bölgede yaygınlaştırılmasına yönelik farkındalık artırma, eğitim, danışmanlık ve koordinasyon çalışmalarının yürütülmesine devam edilecektir.

3.4. Nitelikli Genç Tarımsal Girişimciliğin Geliştirilmesi

Bölge illerimizde, kırsaldan kente doğru yaşanan yoğun göç dalgası mevcuttur. Tarım ve hayvancılık ile uğraşan genç nüfus sayısında da bu sebeple günden güne azalma söz konusudur. Bu sektördeki kişilerin yaş ortalamasının bir hayli yüksek olduğu bilinmekle birlikte genç nüfusun tarım ve hayvancılığa yönlendirilmesinin gelecek nesillerin sağlıklı gıdaya erişimlerinin sağlanması açısından önem arz etmektedir. Özellikle tarımsal alanda eğitimli gençlerin genç nüfusun tarımsal üretime girişimci veya çalışan olarak aktif katılımlarının teşvik edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda bölge üniversitelerinde ziraat mühendisliği, veterinerlik ve su ürünleri gibi bölümlerin son sınıf öğrencilerine girişimcilik, proje hazırlama, tarımsal alandaki devlet destekleri, kooperatifleşme ve CV hazırlama konularında eğitimler verilmesi planlanmaktadır.

4. Tanıtım ve Yatırım Destek

4.1. Tarım ve Hayvancılık Sektöründe Yatırımcı/Fon Çekmeye Yönelik Lobi/Tanıtım Faaliyetleri

Bölge proje havuzunun oluşturulması kapsamında kırsal kalkınma alanında yatırımcılara rehber niteliğinde 9 adet ön fizibilite çalışması hazırlanmıştır. Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü Koordinasyonunda Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ve diğer kurumlarla yatırım promosyon çalışmalarına devam edilecektir. Ayrıca, bölgenin tarımsal potansiyelinin yatırımcılara tanıtılmasına yönelik içerik hazırlanması ve dağıtımı ile yeni yatırımların gerçekleştirilmesine yönelik yatırım destek ve lobi faaliyetlerine devam edilecektir. Yine sektöre yönelik destek ve teşviklerin anlatılması amacıyla Bölge illerinde belirli aralıklarla bilgilendirme toplantıları ve eğitimlere devam edilmesi planlanmaktadır.

YÖREX katılımların sağlanmasında ve stantların dizayn edilmesinde ajans olarak etkin bir rol üstlenilmiştir. Aynı yıl ve devam eden yıllarda da YÖREX gibi fuarlarda ilgili sektörde yatırımcı/ fon çekmeye yönelik lobi/tanıtım faaliyetlerine devam edilmesi planlanmaktadır.

5. Ajans Destekleri

5.1. Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı

Özellikle gençlerin kırsal alanlardaki istihdam olanaklarının artırılmasına, tarım sektörünün gelişmesine katkı sağlayabilecek; kooperatifleşme, girişimcilik, modern seracılık, verimlilik, akıllı tarım gibi konularda eğitim ve danışmanlık desteği sağlanacaktır.

5.2. GÜDÜMLÜ Proje Desteği

Yıl içerisinde gerçekleştirilecek ihtiyaç analizi kapsamında yeni bir güdümlü proje veya projeler kurgulanacaktır. Proje güdülenirken ilgili yararlanıcı kuruma proje süresi içinde kadın stajyer çalıştırılmasına yönelik yönlendirmeler yapılacaktır.

6. Diğer Proje ve Faaliyetler

6.1. Proje Yazma Eğitimleri

Ajansımız tarafından Destek Programı süreçleri dışında da bölgede faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlara talepleri durumunda veya ajans önerisi ile “Proje Yazma Eğitimi” verilmektedir. 2024 yılında Elazığ’da kadın kooperatiflerine yönelik proje yazma eğitimi ve devlet destek mekanizmaları hakkında bilgilendirme yapılmıştır. 2025 yılında da Proje hazırlama konusunda ajans uzmanları tarafından eğitimler verilmesi planlanmaktadır.

6.2. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) ve Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP) Projelerinin GÜDÜLENMESİ ve İZLENMESİ

Kırsal Kalkınma alanında projelerin güdülenmesi ve süreç takibi yapılacak olup gerekli durumlarda destek sağlanacaktır. Yine Kırsal Kalkınma alanında başarılı olan SOGEP projelerinin izleme değerlendirme çalışmaları da birim uzmanları tarafından gerçekleştirilecektir.

6.3. Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı (JICA) Tarıma Dayalı Sanayide Rekabet Gücünün Artırılması Projesi

Proje ile JICA tarafından oluşturulacak uzman ekip ile ajans uzmanlarının birlikte çalışarak bölge için tarıma dayalı sanayi stratejik planının oluşturulması, tarıma dayalı sanayide faaliyet

gösteren bazı KOBİ'lerin pilot olarak seçilerek markalaşma, ürün geliştirme ve pazarlama alanında geliştirilmesi, ajans uzmanları ve seçilen KOBİ temsilcilerine Japonya'da eğitim verilmesi gibi faaliyetler gerçekleştirilecektir.

Tarımsal Üretim ve Verimliliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı 6 aylık dönemler çerçevesinde 3 senelik olarak planlanmıştır. Yıl içindeki faaliyet takvimi aşağıda sunulmuştur.

Tablo 16: TÜK SOP Sonuç Göstergeleri

Bileşen Adı	Başlangıç Dönemi	Bitiş Dönemi
Pilot Meraların Mevcut Durum Analizi Raporu	Ocak	Aralık
Tarım Yönetişim Ağı	Mart	Kasım
Yöresel Ürünlerde Katma Değer Artışının Sağlanması	Ocak	Aralık
Tarımsal Üreticilerin ve Üretici Örgütlenmelerinin Geliştirilmesi	Ocak	Aralık
TKDK Projelerinin Güdülenmesi	Ocak	Aralık
KoopDes Projelerinin İzlenmesi	Ocak	Aralık
DAP Projelerinin Güdülenmesi ve İzlenmesi	Ocak	Aralık
Arıcılık ve Su Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi	Ocak	Aralık
Süt ve Süt Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi	Mart	Aralık
Tarımsal Üretimde Verimlilik, Dijitalleşme, İklim Değişikliğine Uyum Alanında Gelişme	Ocak	Aralık
Nitelikli Genç Tarımsal Girişimciliğin Geliştirilmesi	Ocak	Aralık
Tarım ve Hayvancılık Sektöründe Yatırımcı/Fon Çekmeye Yönelik Lobi/Tanıtım Faaliyetleri	Ocak	Aralık
Teknik Destek Programı	Ocak	Aralık
Güdümlü Proje Desteği	Ocak	Aralık
Proje Yazma Eğitimleri	Ocak	Aralık
SOGEP ve CMDP Projelerinin Güdülenmesi	Ocak	Aralık
JICA Projelerinin İzlenmesi	Ocak	Aralık

e. İzleme ve Değerlendirme

Kırsal Kalkınma Birimi tarafından haftalık faaliyet raporlarında sonuç odaklı programın gidişatı ile ilgili durum bilgisi verilecektir. Sonuç odaklı programın ilerleme durumu ve faaliyet planlaması ile ilgili 3'er aylık dönemlerde Genel Sekreter başkanlığında koordinasyon toplantıları düzenlenecektir.

3. KURUMSAL GELİŞİM

Ajansın kurumsal dönüşümündeki genel amacı; ajansın araştırma, iş birliği ve koordinasyon işlevini geliştirmek ve yatırımlarda rehberlik ve kolaylaştırıcılık rolünü artırmak ve kurumsallaşma anlamında yeterli ve gerekli işlevleri yerine getirmektir. Bu doğrultuda insan kaynağının etkin ve verimli kullanılması amaçlı bireysel/kurumsal fayda odaklı gelişimini sağlamak, bölgedeki ve bölge dışındaki kurumlar ve işletmeler arası iş birliği ve koordinasyon faaliyetlerinde lider kurum olmak, çalıştığı kurumu sahiplenen, kurumsal yapıdan memnun bir personel rejimi inşa etmek, kurumsal iç işleyişe yönelik idari düzenlemeleri güncel tutmak ve kurumsal iletişim süreçlerini güçlendirmek hedefleri belirlenmiştir. Bu kapsamda ajans insan kaynağının ve kurumsal yapısının ihtisaslaşma özelinde geliştirilmesi temin edilecek ve bu durumu sağlamak üzere hizmet içi eğitimler, çalışma ziyaretleri ve sektörel uzmanlaşma faaliyetleri kurumsallaştırılacaktır.

Bununla birlikte mevcut olan ve etkin bir şekilde kullanılan iç kontrol sistemi bileşenlerinin yapısal ve mevzuat kapsamındaki değişikliklerle koordine olacak şekilde güncelliği sağlanarak, iş akış süreçlerinin yönetimi, bilgi ve belge yönetimi, birim yönergeleri, iş tanımları, insan kaynakları yönetimi, personel performans yönetimi, paydaş yönetimi, sosyal medya ve web sitesi gibi dijital platformların yönetimi ile görünürlük gibi işlevlerin talebe cevap verme durumu değerlendirilerek yeniden ele alınacak, personel motivasyonunu artırıcı etkinlikler üzerinde çalışılacaktır.

Planlanan faaliyetlerin gerçekleştirilme safhasında kamu kurum ve kuruluşlarının harcamalarında tasarruf sağlanmasına, bürokratik işlemlerin azaltılmasına ve kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanımına ilişkin hususları ve tedbirleri ihtiva eden 2024/7 sayılı Tasarruf Tedbirleri konulu 17.05.2024 tarihli ve 32549 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Genelgesi kapsamında belirtilen hususlara hassasiyetle riayet edilecektir.

a. Faaliyetler

Kurumsal gelişim kapsamında hedeflenen çıktılar aşağıda verilmiştir;

Tablo 17: Kurumsal Gelişim Çıktı Hedefleri

Tedbir, Proje ve Faaliyetler	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Araştırma, Analiz ve Programlama	Program Sonrası Değerlendirme Raporu	Adet	1	Değerlendirme Raporu

Kapasite Geliştirme	Eğitim Alan Personel Sayısı	Adet	47	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Kurum İçi Organizasyon Sayısı	Adet	6	Ajans Faaliyet Raporu
Kapasite Geliştirme	Yeni İşe Başlayan Personel Sayısı	Adet	5	Ajans Faaliyet Raporu

1. Araştırma, Analiz ve Programlama

1.1. Program Sonrası Değerlendirme Raporu

2022 yılında çıkarılan Turizm, İhracat ve Tarımın Geliştirilmesi Finansman Desteği Programının (TİTDES) sosyo-ekonomik etkisi bu çalışma ile analiz edilecektir. Faaliyet kapsamında bu raporun hazırlık sürecinde katkı sunacak ajans personelinin gerekli eğitimleri alması ve elzem durumlarda danışmanlık hizmeti gereksinimlerinin karşılanması amaçlanmaktadır.

2025 yılının 3. çeyreğinde başlayıp 4. çeyreğinde sonlandırılması planlanan çalışmada ajansın bölge illerine olan etkisi analiz edilip bu kapsamda bir rapor hazırlanacaktır.

2. İş Birliği ve Koordinasyon

2.1. Teknik Destek Programları Kapsamında Eğitimler

Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programları kapsamında desteklenen eğitimlere ilgili ajans personelinin katılımı sağlanacaktır. Böylece hem desteğin etkinliği yakından takip edilmiş olacak hem de verilen destekten personel de yararlanmış olacaktır.

3. Kapasite Geliştirme

2.1. İnsan Kaynakları Uygulamalarının Kurumsallaşması

Hizmet içi eğitimler, yeni personeller için oryantasyon eğitimleri, çalışma ziyaretleri ve SOP'lar çerçevesinde sektörel uzmanlaşma faaliyetleri kurumsallaştırılacaktır. İş akış süreçlerinin yönetimi, insan kaynakları yönetimi, bilgi ve belge yönetimi, birim yönergeleri ve iş tanımları, personel performans yönetimi, paydaş yönetimi, sosyal medya ve web sitesi gibi dijital platformların yönetimi gibi işlevler güncellenme ve güçlendirilme amaçlı yeniden ele alınacak, personelin motivasyonunu artırıcı etkinlikler üzerinde çalışılacaktır. Bu çalışmalar doğrultusunda 2025 yılı için tüm personelin alacağı ortak eğitimler ve yine her personelin veya birimin kendi görev alanı ile ilgili ihtiyaç duyduğu eğitimler belirlenerek program kapsamına alınması öngörülmektedir.

Planlanan hizmet içi eğitim faaliyetlerinin öncelikle uzaktan erişim yöntemleriyle yapılması söz konusu faaliyetlerin yüz yüze yapılmasının zorunluluk arz ettiği durumlarda ise maliyet uygun çözümlerle kamu tesisleri kullanılarak görevli sayısı asgari seviyede tutulacaktır.

Her ajans personelinin kendi bireysel tercihleri ve öncelikleri de göz önünde bulundurularak hizmet içi eğitim ihtiyaç talepleri doğrultusunda birey başı toplam 30 saat süre olarak uygulanması düşünülmekte olup bu sürenin yarısı tüm birimlere yönelik kalan yarısı ise birimler özelinde planlanmaktadır. Uzman personel ve destek personeli için planlanan eğitim başlıklarından bazıları;

- Yönetim Danışmanlığı,
- Finansal Okur Yazarlık Eğitimi,
- Değer Zinciri Eğitimi,
- Kurumsal İletişim ve Sosyal Medya Yönetimi Eğitimi,
- Kurum İçi Yenilikçilik Eğitimi,
- Yalın Üretim ve Enerji Verimliliği,
- KOBİ Danışmanlığı Eğitimi,
- Finansal Okur Yazarlık Eğitimi,

Yardımcı hizmetler personellerine yönelik hizmet içi eğitim başlıkları ise kişisel gelişime yönelik olacaktır.

2.2. Ajans İçi Koordinasyon ve Kapasite Geliştirme Faaliyetleri

2025 yılında kurumsallaşma faaliyetlerine öncelik verilecektir. Bu kapsamda, iş akış süreçlerinin yönetimi, insan kaynakları yönetimi, bilgi ve belge yönetimi, birim yönergeleri ve iş tanımları, personel performans yönetimi, paydaş yönetimi, kurumsal kimlik (tasarım, görünürlük vs.), sosyal medya ve web sitesi gibi dijital platformların yönetimi ile görünürlük faaliyetlerinin geliştirilmesi ve güçlendirilmesi sağlanacaktır.

Birimler arası bilgi akışını ve sinerjiyi artırmak amacıyla her ay tüm personelin katılım sağladığı bir toplantı organize edilerek tecrübe ve bilgi paylaşımı sağlanacaktır. Bununla birlikte bu toplantılara bölge içi ve dışından sivil toplum kuruluşları, akademisyenler ve iş insanları davet edilerek ajans personeli ile tecrübe paylaşımı maksatlı söyleşiler düzenlenmesi planlanmaktadır.

2.3. Bilgi-İşlem Altyapısının Merkezileştirilmesi ve KAYS Bakım ve İyileştirme Süreçleri

Ajansların bilgi-işlem altyapısının merkezileştirilmesi ve bu kapsamda KAYS (Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi) nde gerçekleştirilecek bakım ve iyileştirme süreçlerine ilişkin iş ve işlemler gerçekleştirilecektir.

2.4. Personel Alımı

Ajans insan kaynakları kapasitesini güçlendirmek, iş ve işlemlerin daha hızlı yapılmasını sağlamak amaçlı; verilebilecek muhtemel izinler doğrultusunda uzman personel ve destek personeli alımı süreci başlatılacaktır. Personel alımında özellikle ajansın insan kaynakları raporunda yer alan ihtiyaç analizi dikkate alınacaktır.

4. Tanıtım Faaliyetleri

2024 yılında ajansın sosyal medya hesapları ve web sitesi aktif olarak kullanılarak ajans faaliyetleri ve destek programlarına ilişkin kamuoyu bilgilendirme çalışmaları yürütülmüş ve basın bültenlerinin hazırlığı ve dağıtımı yapılmıştır. 2025 yılında ajans görünürlük faaliyetleri kapsamında desteklenen projelerin tanıtımı daha nitelikli bir biçimde yapılması hedeflenmektedir. Sosyal medyada ve web ortamında yayınlanacak video çekimleri ve görseller ile etkili bir halkla ilişkiler çalışması yürütülecektir. Ayrıca ajans web sitesinin güncel tutulması ve kullanıcı deneyimine yönelik iyileştirmelerin yapılması sağlanacaktır.

Kadın istihdamının artırılması ve kadın girişimciliğin sağlanması amaçlı 2024 yılı için belirlenen “Kadın İstihdamı/Kadın Girişimciliği” temasına 2025 yılında da devam edilecek olup ajansımız tarafından Bakanlıkça hazırlanan uygulama çerçevesi kapsamında çalışmalar yürütülecek ve ilerleme raporları Bakanlığa sunulacaktır.

4. YEREL KALKINMA FIRSATI

4.1. DEVAM EDEN PROJELER VE FAALİYETLER İLE DİĞER BİLEŞENLER

Bu başlık altında önceki dönemlerden sarkan, sonuç odaklı programlarla ilişkisi olmayan projeler, faaliyetler, mali ve teknik destek ödemeleri, SOGEP/CMDP projelerine yer verilmektedir.

4.1.1. Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP)

Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı (CMDP) ile nispeten geri kalmış ve sürekli göç veren bölgelerdeki bölgesel çekim merkezi niteliğini haiz şehirlerin katma değeri yüksek üretim, teknoloji, ihracat, istihdam ve yenilikçilik kapasitelerinin artırılması ve bu şekilde ülke sathında daha dengeli bir yerleşme düzeninin sağlanması ve göçün kademeli olarak yönlendirilebilmesi amaçlanmaktadır. Tebliğ edilecek 2025 Yılı Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı Uygulama Usul ve Esasları çerçevesinde cazibe merkezleri olan Malatya ve Elâzığ illerindeki ilgili kurumlarla yeni projeler güdülenecektir. Program kapsamında geçmiş yıllarda sözleşme imzalanan ve uygulama süreci devam eden projelerin izleme ve değerlendirme faaliyetlerine devam edilecektir.

4.2.2. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP), dezavantajlı kesimlerin ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılımlarını sağlamayı, üretkenlik ve yetenek gelişimini desteklemeyi amaçlamaktadır. Tebliğ edilecek 2025 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Uygulama Usul ve Esasları çerçevesinde bölge illerindeki ilgili kurumlarla yeni projeler güdülenecektir. Program kapsamında geçmiş yıllarda sözleşme imzalanan ve uygulama süreci devam eden projelerin izleme ve değerlendirme faaliyetlerine devam edilecektir.

4.2.3. Mali ve Teknik Destek Ödemeleri

Önceki yıllardan sarkan mali destek programı ve teknik destek programı ödemeleri 2025 yılı bütçesine aktarılacaktır.

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

4 No.'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile dönüşüm süreci ivme kazanan Kalkınma Ajansları; üst ölçekli planların çizdiği çerçevede, stratejik olarak belirlenmiş kalkınma hedeflerini yakalamak üzere bölgelerinde yerel potansiyeli harekete geçirmek ve bölge kalkınmasına dinamizm kazandırmak amacıyla, her alana müdahale ederek etki yoğunluğunu düşürmektense, Sonuç Odaklı Programlar çerçevesinde belirlenen alanlara odaklanmış şekilde faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ajans 2024-2026 yılları arasında uygulanması öngörülen üç adet Sonuç Odaklı Program temelinde, ilgili paydaşlarla iş birliği ve koordinasyon içerisinde, çalışmalarını sürdürecektir.

□ Bölge Sanayinin Dışa Açılması ve Küresel Rekabet Edebilirliğin Güçlendirilmesi Sonuç Odaklı Programı ile imalat sanayinde ve bilişim sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin kurumsal yapısının ve yetkinliklerinin güçlendirilmesinin sağlanması ve stratejik yönetim yetkinliklerinin de geliştirilmesi ile küresel rekabet edebilirliğin artırılması ile bölge sanayinin dışa açılarak ihracatının artırılması amaçlanmaktadır.

□ Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programı ile bölgede turizmin geliştirilerek turist ve geceleme sayılarının ve turizmden elde edilen gelirin artırılması ile bölgenin turizmde bir marka haline gelmesi amaçlanmaktadır. Komşu bölgelerle rekabet içerisinde değil entegrasyon içerisinde bölgenin turizm değerinin artırılması hedeflenmektedir.

□ Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı ile bölgede tarım sektöründe katma değer artırılması, üretimin ve verimliliğin artırılması amaçlanmaktadır.

Bölge illerinden Malatya ve Elâzığ'ın seçilmiş imalat sanayi sektöründe yenilikçilik, ürünlerde katma değer artışı, kaynak verimliliği, temiz üretim ve ihracat konularında ilerleme hedeflenmektedir. Doğu Anadolu Bölgesi'nin sosyo-ekonomik gelişmişlik, sanayi işletme sayıları, donanımlı insan kaynağı, girişimcilik, ihracat, Ar-Ge ve tasarım merkezleri kapasitesi bakımından gelişmiş iki ili olan ve bölgesel cazibe merkezi olarak birlikte değerlendirilen bu illerde tarıma dayalı sanayi, makine, tekstil-konfeksiyon, yapı malzemeleri sanayi kolları öncelikli olmak üzere dış pazarlarda rekabetçiliğin artırılması, altyapının güçlendirilmesi, verimli ekonomilere geçişin hızlandırılması, katma değer artırılması ve bu sayede bu illerin Orta Doğu, Afrika ve Kafkas ülkeleri başta olmak üzere dış pazarlara açık birer üretim

merkezine dönüştürülmesi amaçlanmaktadır. Bingöl ve Tunceli illeri ise öncelikle tarım (bitkisel üretim, hayvancılık, organik tarım alanları), gıda sanayi ve turizm değerleriyle gelişerek, ihracat, turizm ve tarım alanlarında uygulanan sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları ile bölgenin yakalayacağı gelişim ivmesine dâhil olacaktır.

Bölge Sanayinin Dışa Açılması ve Küresel Rekabet Edebilirliğin Güçlendirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında bölgedeki işletmelerin kurumsal yönetim yetkinliği ile tasarım, Ar-Ge, ürün geliştirme yeteneklerinin artırılması amacı ile kapasite geliştirme faaliyetlerine devam edilecektir. 2025 yılında geliştirilecek yeni güdümlü projeler ile yenilikçi üretim kapasitesini artırmaya ve bölgenin turizm altyapısının güçlendirilmesine yönelik yeni fiziki altyapı ve üstyapıların oluşturulması ve/veya mevcutların geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Ajans uzmanları tarafından bölgedeki firmalara yönelik sağlanan dış ticaret istihbarat danışmanlığı hizmeti, yeni çalışma yılında daha fazla firmaya ulaşma hedefiyle sürdürülecektir. 2025 yılında kadın istihdamı ve girişimciliği teması kapsamındaki faaliyetlerin önceliklendirilmesine devam edilecek, gençlerin geleceğin işlerinin gerektirdiği beceriler ile donatılması, becerilerine uygun işlerde istihdam edilmesi ve üretim süreçlerine aktif katılımının sağlanmasına katkı sağlayacak faaliyetler yürütülecektir.

Yukarı Fırat Havzası doğal, tarihi ve kültürel birçok turistik ve özgün ögeye sahip bir bölgedir. Bölge Turizminin Geliştirilmesi ve Bölgenin Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında, bölgenin destinasyon yaklaşımı içerisinde yapılmış olan markalaşma çalışması ve oluşturulan bu turizm çatı markası ile hem tanıtım, hem tutundurma hem de turizm ekosistemine entegre olmasına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmeye devam edilecektir. Bölgenin bilinirliğinin artırılması için yapılacak çalışmaların yanında eş zamanlı olarak dijital ve fiziksel altyapıya yönelik projelerle de bölgeye gelen turist sayısının ve bölge turizm gelirlerinin artırılması hedeflenmektedir. Yapılacak faaliyetlerin bölge turizmini geliştirmesi, bölgede var olan potansiyeli tetikleme ve bölgenin turizm ekosistemi içerisinde kendi yerini alması amaçlanmaktadır.

Tarımsal Üretimin ve Verimliliğin Artırılması Sonuç Odaklı Programı kapsamında Kayısı ile Süt ve Süt ürünleri değer zinciri analizleri 2022 yılında tamamlanmış bu analizler ışığında eylem planı oluşturulmuştur. 2025 Çalışma Programında eylem planından ajans tarafından yapılabilecek başta kapasite geliştirme faaliyetleri olmak üzere çeşitli faaliyetlerin gerçekleştirilmesi amaçlanmaktadır. Yine Tunceli İli Tıbbi Aromatik Bitkilerin Mekânsal

Yayımlarının Tespiti ve Raporlanması çalışması 2022 yılında tamamlanmış olup, bu çalışma sonucunda öne çıkan tıbbi ve aromatik bitkilere ilişkin tohum ve soğanların kültür ortamında çoğaltılması ve üretiminin yaygınlaştırılması faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Bu faaliyetler dışında Sonuç Odaklı Programın tüm yıllarında uygulanması planlanan “Pilot Meraların Mevcut Durumlarının Analiz Edilmesi”, “Pilot Arazilerde İklim Koşullarına Uyumlu Potansiyel Ürün Deseni Belirlenmesi”, “Tarımsal Altyapıların İyileştirilmesi / Geliştirilmesi”, “Tarımsal Üretici Örgütlenmelerinin Etkinlik Düzeyi Artırılarak Üreticiler Arasındaki İşbirliklerinin Geliştirilmesi”, “Yöresel Ürünlerde Katma Değer Artışının Sağlanması”, “Tarımsal Üretimde Verimlilik, Dijitalleşme, İklim Değişikliğine Uyum Alanlarında Gelişme” faaliyetleri ile ilgili farkındalık artırılması, eğitim, danışmanlık ve koordinasyon sağlanması, proje geliştirilmesi, başarılı olan projelerin izlenmesi ve değerlendirilmesi gibi Sonuç Odaklı Programın “Tarımsal Üretim ve Verimliliğin Artırılması” temel amacına doğrudan hizmet edecek faaliyetler de 2025 yılında gerçekleştirilecektir.

1. EKLER

EK-A Güdümlü Proje Bilgi Formu

Yıl içerisinde gerçekleştirilecek ihtiyaç analizi ve Bakanlık görüşleri kapsamında yeni bir güdümlü proje veya projeler kurgulanacaktır. Proje güdülenirken ilgili yararlanıcı kuruma proje süresi içinde stajyer alıştırılmasına yönelik yönlendirmeler yapılacak ve projeye zorunlu staj bileşeni eklenecektir.

EK-B Yurtdışı Fuarlar ve Çalışma Ziyaretleri Tablosu

Hedef Ülke	Ziyaret Amacı	Ziyaretin İlişkili Olduğu SOP	Beklenen Fayda	Kurulması Planlanan İşbirlikleri	Ajans Katılımcı Sayısı	Ziyarete Bölgeden Katılan Firma/Kurum/Kuruluş/Kiş i Sayısı
Avrupa İşletmeler Ağı Yıllık Toplantısı	KOBİ'lere yönelik yürütülen proje kapsamında işletmeler için projeden sağlanacak kapasite yükseltmeye yönelik faydaların artırılması, gelişmelerin takibi, ülke toplantılarına katılım ve firma eşleştirme çalışmaları için networking faaliyetlerinin yürütülmesi.	Sanayi	KOBİ'lerin AİA bünyesinde B2B faaliyetlerine iştirakinin sağlanması hedeflenmektedir.	2	8	0
AB ülkeleri	Fırat'ı Keşfet kapsamındaki oluşturulan UNESCO Rotası gibi tematik rotalar başta olmak üzere destinasyonun tanıtılması	Turizm	Bölgeye gelen ziyaretçi sayısını, başta gurbetçiler olmak üzere, artırmak	3	3	0

EK-C Düzenlenecek Etkinlikler Tablosu

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
E-İhracat Eğitimi ve Danışmanlığı Programı	Sanayi	İnsan kaynağı yeterliliği, lojistik kabiliyetler, dijital pazarlama altyapısı gibi kriterler dikkate alınarak ve e-ihracat danışmanlığı konusunda firma özelinde yol haritaları oluşturularak bölgedeki firmalara eğitim ve danışmanlık hizmeti verilecektir.	Firmaların kurumsal kapasitesinin geliştirilerek ihracat kapasitelerinin geliştirilmesi.	Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	OSB Müdürlükleri, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, Ticaret ve Sanayi Odaları	İSDB ile YDO'lar	Haziran- Ekim
Dış Ticarete Uzmanlaşma Danışmanlık Hizmetleri	Sanayi	Firmaların ihracat kapasitesini artırmak amacıyla danışmanlık hizmeti sunulması amaçlanmaktadır.	Firmaların ihracat yapabilir hale gelmeleri veya ihracatlarını artırmaları.	Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	OSB Müdürlükleri, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, Ticaret ve Sanayi Odaları	İSDB ile YDO'lar	Ocak - Aralık
Pazar Fırsatları Zirveleri	Sanayi	Ticaret Ataşeleri ile ticaret müşavirlerinin deneyimlerinden faydalanma ve fırsatların değerlendirilmesine zemin hazırlama amacıyla düzenlenecektir.	Firmaların Pazar ihtiyaçlarını analiz edecek bilgi birikimine kavuşarak ihracatlarını artırmaları.	Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	Ticaret ve Sanayi Odaları	İSDB ile YDO'lar	Temmuz - Aralık
Kaynak Verimliliğine Yönelik Faaliyetler	Sanayi	Kaynak Verimliliği çerçevesinde; işletmelerin sektörlere göre atık analizi, enerji yöneticisi yetiştirme programları, kaynak verimlilik konusu üzerine eğitim,	Firmaların kaynak verimliliği konusunda farkındalığı artırılması,	Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	Ticaret ve Sanayi	İSDB ile YDO'lar	Şubat - Kasım

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
		danışmanlık, farkındalık artırma ve diğer etkinlikler gerçekleştirilecektir.	verimlilik artırıcı uygulamaların yaygınlaştırılması.		Odalari, OSB'ler, Üniversiteler, Teknokentler		
Yeşil ve Dijital (İkiz) Dönüşüm, Kurumsallaşma ve Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Hizmetleri	Sanayi	Firmaların rekabet gücünü artırmak amacıyla alanında uzman kişilerin katılımıyla paneller / eğitimler düzenlenmesi ve danışmanlık hizmeti sunulması amaçlanmaktadır.	Firmaların dijitalleşme ile kurumsal kapasitesinin geliştirilerek ihracat yapabilir hale gelmeleri veya ihracatlarını artırmaları.	Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	OSB Müdürlükleri, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlükleri, Ticaret ve Sanayi Odalari, Üniversiteler, Teknokentler	İSDB ile YDO'lar	Ocak - Aralık
Nitelikli İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ile Kadın ve Genç İstihdamının ve Girişimciliğinin Artırılması	Sanayi	Bölgede genç ve kadın istihdamının artırılmasına destek verilmesi	Kadın ve Genç istihdamının ve girişimci sayısının artırılması	Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	TSO, İŞGEM'ler, İŞKUR, Üniversiteler, Teknokentler	İSDB, YDO'lar	Ocak - Aralık
Devlet Destekleri Bilgilendirme Toplantıları	Sanayi	Firmaların devlet desteklerinin farkındalığının artırılması amacıyla düzenlenecektir.	Firmaların destek alarak daha rekabet edebilir konuma gelmeleri ve ihracatlarını artırmaları.	Malatya, Elâzığ, Bingöl, Tunceli	Ticaret ve Sanayi Odaları	İSDB ile YDO'lar	Ocak - Aralık
Munzur Doğa ve Su Sporları Festivali	Turizm	Tunceli'nin doğa ve su sporları alanlarındaki potansiyelinin tanıtılması	Tunceli'nin turizm gelirlerinin artması	Tunceli	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	TTMB, Tunceli YDO	Haziran - Temmuz

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Fırat'ı Pedallıyoruz	Turizm	Bölgenin bisiklet rotalarının etkinleştirilmesi	Bölgenin bisiklet rotalarına olan ilginin artması	TRB1 Bölgesi	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	TTMB ve ilgili YDO'lar	Mayıs – Eylül
Ovacık ve Hesarek Kar Festivalleri	Turizm	Merkezlerin daha geniş kitlelere tanıtımı ve dolayısıyla bu merkezlere yapılacak kamu ve özel sektör yatırımlarının özendirilmesi	Kış turizminden elde edilen gelirin artırılması	Bingöl ve Tunceli	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	TTMB, Tunceli YDO, Bingöl YDO	Ocak – Şubat
Bingöl Fotoğraf Maratonu	Turizm	Bingöl'ün doğal güzelliklerinin tanıtımını yapmak ve ilin sonbahar fotoğraf arşivini oluşturulması	Bingöl'ün sonbahar döneminde turizminden aldığı payı artırmak	Bingöl	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	TTMB, Bingöl YDO	Eylül - Kasım
Kalkınma Ajansları Siber Vatan Programı Eğitimleri	-	Siber Güvenlik Uzmanları Yetiştirilmesi	Ülkemizin Siber Güvenlik Ekosisteminde Nitelikli Personel İstihdam Edilmesi ve Siber Güvenlik Alanında Ülkemizin Söz Sahibi Olması	Bingöl, Tunceli	Fırat Üniversitesi İnönü Üniversitesi Malatya Turgut Özal Üniversitesi	İSDB, İMİB	Şubat- Ağustos
Arıcılık ve Su Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi	Kırsal Kalkınma	Bölge için önemli potansiyele sahip arıcılık ve başta alabalık olmak üzere su ürünleri sektörlerinin geliştirilmesi	Bölgenin su ürünleri üretimi oranını artırmak	Bingöl, Malatya	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	KKB, Malatya YDO ve Bingöl YDO	Ocak- Aralık

Gerçekleştirilecek Etkinlik	İlişkili SOP	Etkinliğin Amacı	Beklenen Fayda ve Çıktılar	Etkinliğin Gerçekleştirileceği İl	İş Birliği Yapılacak Kurumlar ve Yüklendiği Maliyetler	Etkinlikte Sorumlu Ajans Çalışma Birimi	Etkinlik Takvimi
Süt ve Süt Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi	Kırsal Kalkınma	Süt hayvancılığını geliştirmek üzere bölgeye uygun tip projelerin yaygınlaştırılması, hayvancılıkta en önemli girdi olan yem üretimi, süt verimini ve hayvan refahını artırmaya yönelik eğitimler verilmesi	Bölgede ilgili sektörü ve ilişkili sektörlerin gelişimini sağlamak	Malatya	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	KKB	Mart-Aralık
Tarımsal Üretimde Verimlilik, Dijitalleşme, İklim Değişikliğine Uyum Alanlarında Gelişme	Kırsal Kalkınma	Tarımsal üretimde verimlilik, dijitalleşme, iklim değişikliğine uyum alanlarında Bölgede yaygınlaştırılmasına yönelik farkındalık artırma, eğitim, danışmanlık ve koordinasyon çalışmalarının yürütülmesi	İlgili sektörde verimlilik, tasarruf ve gelişim bilinci oluşturmak	TRB1	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	KKB ve YDO'lar	Ocak-Aralık
Nitelikli Genç Tarımsal Girişimciliğin Geliştirilmesi	Kırsal Kalkınma	Tarımsal alanda eğitilmiş gençlerin genç nüfusun tarımsal üretime girişimci veya çalışan olarak aktif katılımlarının teşvik edilmesi	Gençlerde Kırsal Kalkınma bilinci oluşturmak	Malatya, Elazığ	Aynı katkılar ile Yönetişim Ağı çerçevesinde belirlenecek detaylı bütçe dağılımı	KKB, Malatya YDO ve Elazığ YDO	Ocak-Aralık
.Hizmetiçi Eğitim	-	KAPY Madde 30 Gereği	Kurumsal Kapasite ve Motivasyon Artırımı ile Sektörel Uzmanlaşma	TRB1 illeri, Ankara, İstanbul	İlgili Kamu Kurumları ve Hizmet Sağlayıcı Firmalar	İMİB	Mart-Aralık

EK-D Yapılacak Araştırmalar, Analizler, Stratejiler ve Raporlar Tablosu

Yapılacak Araştırma/Analiz/Strateji/Raporlar	Amaç	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
Firma Bazlı İhracat Stratejisi Raporları	Bölgede faaliyet gösteren imalat sanayii firmalarından, henüz dış ticaret yapmayan ve ihracat yapsa da henüz bu süreçte sürdürülebilirliği sağlayamayan veya hedef pazarı dar olan firmalar için üretim süreçlerinde ihracata uygunluğun sağlanması, ihracat süreçlerinin yönetilmesi noktasında hizmet alımı veya departman teşekkül edilmesi gibi çözümlerden hangisinin uygun olacağı, dijital ürün kataloglarının hazırlanması, kalite standartları ve sertifikasyon süreçlerinden yapılması gerekenler vb. konularda yol haritası niteliği taşıyacak firma bazlı ihracat stratejisi raporları hazırlanacaktır.	Hizmet Alımı / Ajans eliyle	Dış ticarete uzmanlaşma danışmanlığı kapsamında firma bazlı ihracat strateji raporları hazırlanacaktır.
İhracat Analiz Raporu	Odak ülke pazarlarının ve ticari fırsatların belirlenmesi amacıyla 2025 yılında il bazlı ihracat analiz raporu hazırlanarak bölge ihracatını artırma noktasında alınacak tedbirler ve uygulanacak faaliyetler belirlenecektir.	Ajans eliyle	
Bölge Proje Havuzunun Oluşturulması	2025 yılında Fizibilite Desteği Programına çıkılmayacağı öngörülmektedir. Bunun yanı sıra bölgesel gelişme için önem arz eden ve yerel, ulusal ve uluslararası fon kaynaklarından yararlanılabilmesi için güdülenebilecek projeler için anket, analiz, araştırma ve fizibilite çalışmaları yürütülecektir. Bu kapsamda özellikle yatırımcıların hizmetine sunulabilecek yeni sanayi parsellerinin oluşturulması hususu önceliklendirilecektir.	Hizmet alımı	Söz konusu fizibilite raporun profesyonel bir ekip tarafından detaylıca hazırlanması gerekmektedir.
Yukarı Fırat Havzası Tematik ve Alternatif Rotaların Belirlenmesi	Geçtiğimiz dönemde belirlenen trekking, bisiklet ve yürüyüş rotalarının yanında yöreye özgü ürünlerle, tarihi ve kültürel değerlerle entegre rotalar belirlenecektir.	Hizmet Alımı	Rotalar, bölgedeki tur sayısını artırmaya yönelik olarak teknik uzmanlar ile iş birliği içerisinde oluşturulacak olup rotalara dair tüm veriler ve görseller ilgili mecralara yüklenecektir.

Yapılacak Araştırma/Analiz/Strateji/Raporlar	Amaç	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
Mekân Bazlı Konsept Yatırım Projeleri için Fizibilite ve Plan Hazırlanması	Bölgede turizm potansiyeli bulunana ve atıl olduğu gözlemlenen alanlarla ilgili çalışmalar yapılacaktır.	Hizmet Alımı	Sürdürülebilir, etkin bir araştırma/analiz çıktısı için, faaliyet alanında deneyimli, uzman bir ekip tarafından gerçekleştirilecektir.
Turistik Noktaların Altyapı Eksikliklerinin Belirlenmesi	Turistik noktaların altyapı eksikliklerinin tespiti amacıyla ilgili paydaşlarla iş birliği içerisinde kapsamlı bir saha çalışması yapılacaktır.	Ajans Eliyle	İlgili paydaş personeli ve ajans işbirliği ile hazırlanacaktır.
Turizm Sektörü İle İlgili Dokümantasyon Oluşturulması	Turizm sektörü ile ilgili yatırım fırsatlarının olduğu bir doküman hazırlanacaktır.	Ajans Eliyle	İlgili paydaş personeli ve ajans işbirliği ile hazırlanacaktır.
Ekolojik Köy / Kırsal Yaşam Merkezleri Geliştirilmesi	Ekoköy olarak da adlandırılan bu yeni nesil kırsal yaşam biçimi hem çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlamakta hem de kurulu olduğu yerlerde ziyaretçilerin ilgisini çekerek kadın ve genç girişimciliğine katkıda bulunmaktadır. Bu bağlamda bölgenin önemli turizm destinasyonlarında ekolojik köy potansiyeli taşıyan ekolojik tarımın yapılabileceği, hobi bahçelerinin tesis edilebileceği ve yerel mimari geleneklerin sürdürülebileceği köylerin geliştirilmesi planlanmaktadır	Hizmet Alımı	Sürdürülebilir, etkin bir araştırma/analiz çıktısı için, faaliyet alanında deneyimli, uzman bir ekip tarafından gerçekleştirilecektir.
Pilot Meraların Mevcut Durumlarının Analiz Edilmesi (Bingöl Karlıova Pilot)	Bingöl Karlıova pilot bölgesinde mera durumu saptanarak, ıslahına yönelik yapılacak faaliyetlerin belirlenmesi ve daha sonra uygulanacak diğer bölgelere örnek teşkil edecek analiz çalışması planlanmaktadır.	Hizmet Alımı	Sürdürülebilir, etkin bir araştırma/analiz çıktısı için, faaliyet alanında deneyimli, uzman bir ekip tarafından gerçekleştirilmesi gereklidir.
Girdi-Çıktı Analizi	Bölgedeki sektörler arasındaki karşılıklı bağımlılıkları ve ilişkileri incelemek için girdi-çıktı analizi yapılacak ve Düzey-2 bölgelerine göre rapor hazırlanacaktır.	Hizmet Alımı	Teknik uzmanlar, ilgili paydaş personeli ve ajans işbirliği ile hazırlanacaktır.

EK-E Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları Tablosu

Yapılacak Program Sonrası Değerlendirme ve/veya Etki Analizi Çalışmaları	Programın Yılı	Programın Kapanış Tarihi	Hazırlanış Şekli	Hizmet Alımı Gerekçesi ve Kapsamı
Turizm, İhracat ve Tarımın Geliştirilmesi Finansman Desteği Programının (TİTDES) Program Sonrası Değerlendirme Raporu	2022	31.12.2024	Hizmet Alımı	Sektöre hâkim bir firma tarafından, Ajans uzmanlarının katkısı ile yapılması